
IZVJEŠĆE
O STANJU I RADU KAZNIONICA, ZATVORA I ODGOJNIH ZAVODA
ZA 2007. GODINU

prosinac 2008.

SADRŽAJ

I.	UVOD	2
II.	DRŽAVNI SLUŽBENICI I NAMJEŠTENICI	3
III.	KAPACITETI, STANDARDI I UVJETI SMJEŠTAJA ZATVORENIKA	11
IV.	ZATVORENICI	13
V.	PRITVORENICI	34
VI.	ODGAJANICI	35
VII.	RAD ZATVORENIKA	38
VIII.	STANJE SIGURNOSTI	40
IX.	FINANCIJSKA IZVJEŠĆA O POSLOVANJU	47
X.	MEĐUNARODNA SURADNJA	51
XI.	IZVJEŠĆE O IZVRŠAVANJU ALTERNATIVNIH SANKCIJA	53

IZVJEŠĆE O STANJU I RADU KAZNIONICA, ZATVORA I ODGOJNIH ZAVODA ZA 2007. GODINU

I. UVOD

Zakonom o izvršavanju kazne zatvora ustrojena je Uprava za zatvorski sustav kao jedinstvena upravna organizacija u sastavu Ministarstva pravosuđa. Upravu za zatvorski sustav čine, uz Središnji ured koji je ustrojen u sjedištu Ministarstva, sve kaznionice, zatvori, Centar za izobrazbu službenika zatvorskog sustava, te odgojni zavodi kao samostalna tijela državne uprave pod neposrednim nadzorom Središnjeg ureda.

Poslovi Uprave za zatvorski sustav jesu:

1. izvršavanje kazne zatvora izrečene u kaznenom, prekršajnom ili drugom sudskom postupku te kazne zatvora kojom je zamijenjena izrečena novčana kazna (supletorna kazna),
2. izvršavanje kazne maloljetničkog zatvora,
3. izvršavanje mjere pritvora,
4. izvršavanje odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod izrečene maloljetnim počiniteljima kaznenih djela.

Kazna zatvora izrečena muškim osobama u kaznenom postupku u trajanju duljem od šest mjeseci izvršava se u šest kaznionica: Glini, Lepoglavi, Lipovici - Popovači, Požegi, Turopolju i Valturi. Prema stupnju sigurnosti i slobodi kretanja zatvorenika kaznionice u Glini i Lepoglavi su zatvorene, u Lipovici - Popovači, Požegi i Turopolju su poluotvorene a u Valturi je otvorena.

U Kaznionici u Požegi kaznu zatvora u trajanju duljem od šest mjeseci izdržavaju zatvorenice u zatvorenom, poluotvorenom i otvorenom odjelu.

U kaznionici Zatvorskoj bolnici u Zagrebu izvršava se sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja kada je izrečena uz kaznu zatvora te liječenje bolesnih zatvorenika. Prema stupnju sigurnosti i slobodi kretanja zatvorenika Zatvorska bolnica u Zagrebu zatvorenog je tipa.

Kazna maloljetničkog zatvora izvršava se u zatvorenim i poluotvorenima uvjetima u posebnim odjelima u Kaznionici u Požegi, dok je odjel za izvršavanje ove kazne u otvorenim uvjetima ustrojen u Kaznionici u Valturi.

Mjera pritvora, kazna zatvora izrečena u kaznenom postupku do šest mjeseci, kazna zatvora izrečena u prekršajnom postupku, te kazna zatvora kojom je zamijenjena izrečena novčana kazna, izvršava se u četrnaest zatvora u: Bjelovaru, Dubrovniku, Gospiću, Karlovcu, Osijeku, Požegi, Puli, Sisku, Splitu, Šibeniku, Zadru, Varaždinu i Zagrebu. Svi su zatvori zatvorenog tipa. U četiri zatvora (u Gospiću, Puli, Šibeniku i Zagrebu) ustrojani su posebni odjeli za izvršavanje kazne zatvora u trajanju duljem od šest mjeseci.

Odgojna mjera upućivanja u odgojni zavod, koju sudovi izriču maloljetnim počiniteljima kaznenih djela, izvršava se u Odgojnom zavodu Turopolje (odgajnici) i Odgojnom zavodu Požega (odgajnice).

U Centru za izobrazbu provodi se izobrazba svih kategorija državnih službenika Uprave za zatvorski sustav za stjecanje posebnih znanja i vještina potrebnih za obavljanje specifičnih poslova iz nadležnosti Uprave.

U Središnjem uredu Uprave za zatvorski sustav, pored ostalih obavljaju se i slijedeći poslovi:

1. osiguravanje uvjeta za izvršavanje kazne zatvora, mjere pritvora i odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod,
2. odlučivanje o kaznionici ili zatvoru u kojem će zatvorenik nakon obavljene dijagnostike nastaviti izdržavati kaznu,
3. odlučivanje o premještaju zatvorenika na daljnje izdržavanje kazne u drugu kaznionicu ili zatvor,
4. odlučivanje o smještaju zatvorenika na liječenje u zdravstvenu ustanovu,
5. izručenja i transferi zatvorenika u drugu državu ili iz druge države,
6. nadzor nad zakonitošću rada i postupanja sa zatvorenicima i odgajanicima u kaznionicama, zatvorima i odgojnim zavodima,
7. ujednačavanje rada i postupanja sa zatvorenicima i odgajanicima u zatvorskom sustavu,
8. postupanje po predstavkama, pritužbama i žalbama zatvorenika, odgajanika i državnih službenika i namještenika,
9. postupanje po podnescima tijela državne vlasti, suca izvršenja te neovisnih tijela i međunarodnih organizacija ovlaštenih za nadzor i zaštitu ljudskih prava zatvorenika,
10. planiranje zapošljavanja i odobravanje popune radnih mjesta u zatvorskom sustavu te prijam službenika pravosudne policije i postavljenja u zvanja,
11. utvrđivanje potreba za dodatnom izobrazbom službenika zatvorskog sustava,
12. financiranje kaznionica, zatvora, Centra za izobrazbu i odgojnih zavoda,
13. planiranje nabave opreme i investicija za zatvorski sustav,
14. prikupljanje, obrada i objedinjavanja svih izvješća i dokumentacija kaznionica, zatvora, Centra za izobrazbu i odgojnih zavoda,
15. međunarodna suradnja,
16. izvršavanje kazneno pravnih sankcija rada za opće dobro na slobodi i uvjetne osude sa zaštitnim nadzorom.

II. DRŽAVNI SLUŽBENICI I NAMJEŠTENICI

U kaznionicama, zatvorima, Centru za izobrazbu i odgojnim zavodima Pravilnikom u unutarnjem redu Ministarstva pravosuđa predviđeno je 2802 službenika i namještenika, od kojih je na kraju 2007. godine bilo popunjeno 2572, što je za 230 službenika i namještenika ili 8,21 % manje od predviđenog.

Od ukupnog broja službenika i namještenika 1900 ili 73,87% su muškarci, a 672 ili 26,13% su žene.

Zakonom o izvršavanju kazne zatvora propisane su ustrojstvene jedinice u kaznionicama i zatvorima, a njihovo ustrojavanje ovisi o sadržaju i opsegu poslova svake pojedine kaznionice odnosno zatvora. Zbog toga je Pravilnikom o unutarnjem redu izvan ustrojstvene jedinice sistematizirano 97 službenika i namještenika dok je 2705 službenika i namještenika ustrojeno u ustrojstvenim jedinicama.

Izvršitelji prema ustrojstvenim jedinicama Uprave za zatvorski sustav

UPRAVA ZA ZATVORSKI SUSTAV, prosinac	sistematizirano	popunjeno		UKUPNO
		M	Ž	
izvan ustrojstvene jedinice	97	39	36	75
upravni odjel	261	96	130	226
odjel financijsko-knjigovodstvenih poslova	227	53	138	191
odjel tretmana	261	76	131	207
odjel osiguranja	1531	1386	140	1526
odjel za rad i strukovnu izobrazbu zatvorenika	355	225	57	282
odjel zdravstvene zaštite zatvorenika	70	19	38	57
na određeno		6	2	8
SVEUKUPNO	2802	1900	672	2572

Službenici i namještenici prema dobi, spolu i radnom stažu

2007.	ukupno	prosjeak starosne dobi			prosjeak efekt.radnog staža u sustavu		
		M	Ž	M+Ž	M	Ž	M+Ž
nadređeni službenici	168	45,6	47,5	47,7	17,2	16,5	16,4
službenici tretmana	141	44,5	42,2	44,2	17,2	12,5	12,2
službenici osiguranja	1491	39,9	38,9	36,5	14,5	13,0	12,6
strukovni učitelji	255	44,7	44,1	42,9	16,6	17,2	14,7
službenici zdravstvene skrbi	107	41,2	40,3	40,2	12,6	9,0	10,2
ostali službenici koji sudjeluju u programu izvršavanja kazne zatvora, mjere pritvora i odgojne mjere	72	41,6	44,6	43,8	13,0	15,1	14,9
službenici na administrativno tehničkim poslovima	247	46,4	45,3	44,0	12,4	14,2	12,7
namještenici + na određeno	91	38,0	43,0	41,1	18,3	13,3	16,2
ukupno	2572	42,7	43,2	42,5	15,2	13,9	13,7

U 2007. godini u odnosu na 2006. godini povećan je broj službenika budući da je Upravi za zatvorski sustav odobrena popuna još 171 službenika od kojih:

- 119 službenika pravosudne policije (do pune popune radnih mjesta utvrđene Pravilnikom o unutarnjem redu Ministarstva pravosuđa),
- 25 službenika tretmana i zdravstvene zaštite te
- 27 ostala službenika (strukovni učitelji, pravници, stručni referenti zatvoreničkog pologa i zatvorske prodavaonice).

Iako je odobrena popuna radnih mjesta podigla razinu učinkovitosti u svakodnevnom izvršavanju poslova, broj službenika s obzirom na opseg poslova uzrokovan stalnim povećanjem broja zatvorenika nije dostatan pa su službenici i nadalje angažirani i izvan radnog vremena zbog čega je u 2007. godini ostvareno 408.366 prekovremenih sati rada. Za prekovremeni rad službenicima je isplaćeno 18,063.320 kuna, što znači da su službenici izvan radnog vremena obavljali poslove za oko 200 novih službenika.

Za istaknuti da je problem popune radnih mjesta liječnika u zatvorskom sustavu uvjetovan nedostatkom interesa za rad u zatvorskom sustavu uslijed teških uvjeta rada, zatvoreničke populacije te nemotivirajuće plaće. Međutim, unatoč problemima u zapošljavanju liječnika, u zatvorskom sustavu posebna se pozornost posvećuje upravo zdravlju zatvorenika što dokazuju pregledi obavljani u 2007. godini.

- izobrazba službenika zatvorskog sustava

Za službenike zatvorskog sustava organizira se stalna izobrazba iz područja specifičnih za rad sa zatvorenicima:

- prevencija suicida,
- komunikacijske vještine,
- tretman zatvorenika ovisnika o alkoholu i drogama i prevencija zlorabe droga,
- tretman zatvorenika oboljelih od PTSP-a,
- prevencije zaraznih bolesti, hepatitisa i AIDS-a,
- rješavanje konflikata razgovorom a ne silom,
- rješavanje incidentnih situacija,
- uporaba sile srednje jakosti,
- postupanje u talačkim situacijama,
- uporaba školovanih službenih pasa,
- specifičnosti tretmana maloljetnika, te
- izobrazba vježbenika pravosudne policije na uvodnom i temeljnom tečaju.

U navedene oblike izobrazbe organizirane u Centru za izobrazbu u 2007. godini bilo je uključeno 820 službenika.

Prikaz izobrazbe službenika u 2007. godini u organizaciji Centra za izobrazbu

vrsta izobrazbe	Kaznionica u Lepoglavi	Kaznionica u Lipovici	Kaznionica u Požezi	Kaznionica u Turoopolju	Kaznionica u Valturi	Kaznionica u Glini	Zatvorska bolnica	Zatvor u Bjelovaru	Zatvor u Dubrovniku	Zatvor u Gospiću	Zatvor u Karlovcu	Zatvor u Osijeku	Zatvor u Požezi	Zatvor u Puli	Zatvor u Rijeci	Zatvor u Sisku	Zatvor u Splitu	Zatvor u Šibeniku	Zatvor u Varaždinu	Zatvor u Zadru	Zatvor u Zagrebu	Odgojni zavod Požega	Odgojni zavod Turoopolje
uvodni tečaj za novoprimitelne službenike	1			0		27			2	7	0	2		4	4	0	4				14		
temeljni tečaj za službenike p.p.	4		4	0		27		4	3	9	0	2		4	6	2	4	3	1	1	32		
komunikacijske vještine	0		104	0	74	0				0	0	50	4	32		0		1				3	
prevencija suicida	0		3	0	2	5				2	2			23		2	15						2
tretman zatvorenika ovisnika o alkoholu	6	2	3	2	1	2				1	3	2	1	1	1	0		2	1	1	2		
tretman zatvorenika ovisnika o drogama i prevencija zloporabe droga	0		3	0		2				35	0					0	1			21			
tretman zatvorenika oboljelih od PTSP-a	0			0		1				0	0					0							
prevencija zaraznih bolesti, hepatitisa i AIDS-a	0		68	0		0				41	0					0							
rješavanje konflikata razgovorom a ne silom	9			0		0				0	0					0					1		
rješavanje incidentnih situacija	9			0		6		6	2	3	4				4	0	12			2	7		6
uporaba sile srednje jakosti	1			0		0				0	0					0							
postupanja u talačkim situacijama	4			0		6				3	0	3	4			0							
uporaba školovanih službenih pasa	2			0		0				1	0			1		0							
specifičnosti tretmana maloljetnika	0			0		0				0	0					0							
skupni rad sa zatvorenicima i maloljetnicima	0			0		0				0	0	1				0							
otkrivanje i dokazivanje prisutnosti psihoaktivnih tvari u ovisnika o drogama te postupanje sa zatvorenicima ovisnicima o drogama u suspektnim situacijama	0			0		0			2	1	1					0							
liječenje bolesti ovisnosti buprenorfinom	0			1		2			1	1	1	1				0							2
institucionalni i poslije penalni prihvati osuđenih osoba ovisnika	0			0		2				3	0	1				0							
zarazne bolesti i prevencija	0			0		0				0	0					0							
sprječavanje samoubojstava i pružanje pomoći rizičnim skupinama			3	0		0				1	0	1	1			0							
ukupno službenika na izobrazbi	36	2	188	3	77	80	0	10	10	108	11	63	10	65	15	4	36	6	2	25	56	3	10

Osim navedenih oblika izobrazbe organiziranih u Centru za izobrazbu, u zatvorskom sustavu provode se i drugi oblici izobrazbe službenika zatvorskog sustava.

Tako je u provedbi projekta CARDS 2003. pod nazivom „Razvitak pouzdanog i efikasnog zatvorskog sustava uz poštivanje temeljnih prava i standarda te uz poticanje regionalne suradnje na području Jugoistočne Europe” u veljači 2007. godine održana je regionalna konferencije u Zagrebu. U okviru Projekta u Hrvatskoj su, u suradnji s Vijećem Europe i Europskom komisijom, provedena dva ciklusa izobrazbe službenika zatvorskog sustava iz područja ljudskih prava. Prvi ciklus održan je u lipnju, a drugi u studenom 2007. godine te su do sada izobrazbom obuhvaćena 33 službenika. U siječnju 2008. godine planira se provedba trećeg ciklusa izobrazbe kojim će biti obuhvaćeno još 15 službenika Uprave za zatvorski sustav.

- posebni programi izobrazbe za službenike tretmana

- početkom 2007. godine aplicirano je za nizozemske bilateralne programe pomoći MATRA-MPAP projektom *Tretmana zatvorenika počinitelja kaznenih djela s elementima nasilja u kaznionicama i zatvorima*. Navedeni je Projekt odobren u kolovozu iste godine od strane Ministarstva vanjskih poslova Kraljevine Nizozemske, nakon čega je, u suradnji s nizozemskom EVD agencijom i Upravom za međunarodnu pravnu pomoć, suradnju i ljudska prava Ministarstva pravosuđa, započela prva razvojna faza projekta. Početak druge faze (priprema za implementaciju programa izobrazbe i treninga službenika) predviđen je za siječanj 2008.g. Procijenjena vrijednost projekta je 250.000,00 Eura, predviđeno trajanje je 18 mjeseci, a obuhvaća izobrazbu službenika Odjela tretmana i Odjela osiguranja iz područja prevencije nasilja u kaznionicama i zatvorima, tretmana nasilnih zatvorenika te prevencije kriminalnog povrata povezanog s nasiljem.

- u veljači 2007. godine, aplicirano je putem Ureda programa Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP) za financiranje Projekta *„Prevencija i tretman vršnjačkog nasilja u Odgojnom zavodu Turopolje“*. U rujnu 2007.g. osigurana su sredstva u ukupnom iznosu od 33.000,00 USD za realizaciju naslovnog Projekta, a u listopadu je potpisan sporazum o provođenju projekta od strane Ministricke Pravosuđa i Stalnog predstavnika UNDP-a u Hrvatskoj. Projekt obuhvaća infrastrukturne radove (izgradnja Odjela za pojačanu skrb i nadzor u Otvorenom odjelu u Sisku) te edukaciju i trening službenika Odjela tretmana za provedbu tretmana vršnjačkog nasilja u Zavodu. Krajem studenog zatvoren je natječaj javne nabave građevinskog materijala te je početak radova predviđen krajem tekuće godine, a izgradnja objekta do proljeća 2008. Provedba edukacije započela je sredinom listopada, te su do kraja 2007. godine provedene 2/3 predviđenih radionica u Odgojnom zavodu Turopolje.

- tijekom 2007. godine proveden je program izobrazbe «Skupni rad sa zatvorenicima i maloljetnicima» u dva seminara od kojih se svaki sastojao od 3 modula za 30-tak službenika odjela tretmana kaznionica i zatvora.

- obavljen je stručni nadzor i supervizija rada službenika tretmana u zatvorima u Osijeku, Požegi, Splitu, Zadru, Šibeniku, Puli, Zagrebu, Varaždinu i Rijeci, te u Kaznionici u Turopolju glede provedbe programa «Institucionalni i poslijepenalni prihvati osuđenih ovisnika».

- u suradnji s Referentnim centrom za liječenje bolesti ovisnosti bolnice «Sestara milosrdnica» u Zagrebu provedena je edukacija liječnika zatvorskog sustava na temu: «Farmakoterapija opijatskim agonistima» u svrhu stjecanja potvrđnice za propisivanje supstitucijske terapije za pritvorenike i zatvorenike. Ova edukacija je nastavak suradnje sa Referentnim centrom za liječenje ovisnosti bolnice «Sestara milosrdnica» i održanog stručnog skupa za liječnike zatvorskog sustava pod nazivom: «Liječenje bolesti ovisnosti buprenorfinom (subutexom)».

- u svibnju 2007. godine Uprava za zatvorski sustav (Ministarstvo pravosuđa RH) u suradnji s Nacionalnom probacijskom službom Ujedinjenog Kraljevstva (Ministarstvom pravosuđa UK) započela je realizaciju sedmomjesečnog projekta čiji je cilj pružiti podršku Ministarstvu pravosuđa RH u planiranju razvoja probacijskog sustava u Hrvatskoj, kako bi se unaprijedio sustav izvršavanja kaznenopravnih sankcija i mjera osobito u odnosu na procese prilagodbe i približavanja zakonodavstva RH zakonodavstvu EU. Rad u ovom projektu odvija se kroz neposrednu suradnju eksperata iz UK i hrvatske radne grupe sastavljene od predstavnika Ministarstva pravosuđa (zatvorskog sustava, sudstva), Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa i Pravnog fakulteta. Početne pretpostavke radne skupine o tome koja bi područja budući probacijski sustav obuhvaćao odnosile su se na:

- izvršavanje uvjetne osude uz zaštitni nadzor i rada za opće dobro na slobodi (alternativne sankcije),
- postpenalni prihvat zatvorenika,
- tretman uvjetno otpuštenih zatvorenika,
- probacijski tretman za vrijeme izvršavanja kazne zatvora,
- probacijski tretman za vrijeme izvršavanja mjere pritvora.

Konačni rezultat ovog projekta, koji bi trebao biti prijedlog zakonskog okvira za modernu probacijsku službu temeljen na najboljoj EU praksi je izrada Akcijskog plana Strategije reforme pravosuđa koji se odnosi na ustrojavanje probacijske službe. Strategija će identificirati ključne ciljeve i vrijednosti nove hrvatske probacijske službe čija će implementacija uključivati: zakonodavstvo, organizacijski razvoj, razvijanje metoda rada s počiniteljima kaznenih djela uključujući procjenu, zapošljavanje, obrazovanje i osposobljavanje, potrebne tretmane (ovisnost o drogi i alkoholu), društveno koristan rad, selekciju kadra, te njihovo osposobljavanje i informacijski sustav. Nakon završetka ovog projekta i usvajanja Strategije uslijedit će pilot faza u kojoj bi postojeći sustav trebao postati učinkovitiji, uz istovremeno razvijanje kapaciteta za budućnost. Očekuje se da će pilot faza trajati do kraja 2009. godine, a početkom 2010. godine Hrvatska bi trebala imati svoju probacijsku službu.

- radi unaprjeđenja zatvorskog sustava i prezentiranja naše prakse i dostignuća službenici zatvorskog sustava su tijekom 2007. godine upućivani na edukacije, seminare, konferencije, stručne posjete i aktivnosti koje su organizirane u ovom području.

- bolovanja službenika

Tijekom 2007. godine zbog s posla je izostalo 1.033 službenika od kojih:

- 59 zbog ozlijede na radu,
- 24 zbog liječenja u postupku ocjene profesionalne ili opće radne sposobnosti,
- 950 službenika zbog bolesti koje nisu u svezi s ozljedom na radu ili navedenim postupkom ocjene radne sposobnosti.

U 2007. godini prema trajanju bolovanja izvan službe je bilo:

- do 1 mjeseca bilo je 747 službenika,
- preko 1 mjeseca do 3 mjeseca 174 službenika,
- preko 3 mjeseca do 4 mjeseca 22 službenika,
- preko 4 mjeseca 90 službenika.

Službenici koji su bili na bolovanju preko 4 mjeseca uglavnom su iz redova pravosudne policije a na bolovanju su bili zbog utvrđene nesposobnosti za obavljanje poslova ovlaštene službene osobe. Naime, Zakon o izvršavanju kazne zatvora propisuje za ove službenike posebnu zdravstvenu sposobnost koja se, prema Pravilniku o posebnoj zdravstvenoj sposobnosti, utvrđuje svake dvije godine, te propisuje postupak sa službenikom kod kojeg je utvrđena nesposobnost za obavljanje poslova ovlaštene službene osobe.

Međunarodna istraživanja stresnosti zanimanja utvrdila su da su među najstresnijim poslovima poslovi zatvorskog osoblja, posebno službenika osiguranja. Središnji ured Uprave za zatvorski sustav zbog toga je odlučio poduzeti aktivnosti radi utvrđivanja uzroka stresa i smanjenja njegova učinka pa time i nesposobnosti službenika za obavljanje poslova, pa je u 2007. godini u suradnji s Edukacijsko – rehabilitacijskim fakultetom u Zagrebu započeo projekt pod nazivom «Emocionalno dobro stanje i sagorijevanje na poslu zatvorskog osoblja». Projekt je odobren od Ministarstva znanosti, prosvjete i športa. Radi se o studiji koja je dio međunarodne suradnje sa znanstvenicima u SAD-u, Turskoj, Austriji i Sloveniji. Svrha projekta je utvrditi izvore mogućeg nezadovoljstva i stresa na poslu, usporediti je s percepcijom zatvorskog osoblja navedenih država i sastaviti stručnu strategiju poboljšanja uvjeta rada, odnosno prijedloga za poduzimanje odgovarajućih mjera radi smanjenja nezadovoljstva službenika i na taj način preveniranja, odnosno eliminiranja uzroka stresa, odnosno smanjenje uzroka koji utječu na sposobnost službenika za obavljanje poslova ovlaštene službene osobe i podizanje motiviranosti za rad.

- prestanak državne službe

U 2007. godini državna služba je prestala za 114 službenika:

- 8 službenika služba je prestala na temelju sporazuma,
- 13 službenika prestali su s radom zbog isteka roka na koji su primljeni,
- 1 službenik otkazao je službu,
- 4 službenika prestala su s radom po sili zakona,
- 40 službenika služba je prestala na drugi način (sporazum između dva tijela državne vlasti),
- 10 službenika umirovljeno je na temelju općeg propisa,
- 39 službenika prestala je služba na temelju rješenja ministra o prestanku državne službe s pravom na mirovinu po potrebi službe.

Službenici kojima je prestala državna služba na temelju Zakona o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba jesu ovlaštene službene osobe kojima je od nadležne liječničke komisije utvrđena nesposobnost za obavljanje poslova ovlaštene službene osobe, odnosno kojima je zdravstveno stanje do te mjere narušeno da su postojale potrebe službe za donošenje rješenja o prestanku službe s pravom na mirovinu.

- odgovornost zbog povrede službene dužnosti

Na odgovornost službenika zatvorskog sustava zbog povreda službene dužnosti primjenjuje se uz Zakon o izvršavanju kazne zatvora i Zakon o državnim službenicima kao opći propis. Odlučivanje o lakšoj povredi službene dužnosti u nadležnosti je upravitelja kaznionice, zatvora ili odgojnog zavoda u kojem je službenik u službi.

Tijekom 2007. godine pokrenuto je ukupno dvanaest postupaka zbog lakše povrede službene dužnosti, dok su iz prethodne godine prenesena na rješavanje još tri postupka. Svi su postupci dovršeni, te je jedanaestorici službenika izrečena opomena, devetorici novčana kazna a jedan je službenik oslobođen odgovornosti.

O teškoj povredi službene dužnosti službenika zatvorskog sustava u prvom stupnju odlučuje Službenički sud za zaposlenike kaznionica i zatvora Uprave za zatvorski sustav Ministarstva pravosuđa dok je u drugom stupnju za odlučivanje nadležan Viši službenički sud.

Tijekom 2007. godine pokrenuta su 33 postupka protiv 36 službenika zatvorskog sustava zbog teške povrede službene dužnosti.

- Kaznionica u Požegi pokrenula je 6 postupaka protiv 6 službenika,
- Kaznionica u Lepoglavi pokrenula je 4 postupka protiv 4 službenika,
- Kaznionica u Glini pokrenula je 2 postupka protiv 2 službenika,
- Kaznionica u Lipovici-Popovači pokrenula je 2 postupka protiv 3 službenika,
- Kaznionica u Turopolju pokrenula je 2 postupka protiv 2 službenika,
- Kaznionica u Valturi pokrenula je 1 postupak protiv 1 službenika,
- Zatvorska bolnica u Zagrebu pokrenula je 3 postupka protiv 3 službenika,
- Zatvor u Zagrebu pokrenuo je 3 postupka protiv 5 službenika,
- Zatvor u Bjelovaru pokrenuo je 2 postupka protiv 2 službenika,
- Zatvor u Puli pokrenuo je 3 postupka protiv 3 službenika,
- Zatvor u Sisku pokrenuo je 1 postupak protiv 1 službenika,
- Zatvor u Splitu pokrenuo je 1 postupak protiv 1 službenika,
- Središnji ured Uprave za zatvorski sustav pokrenuo je 3 postupka protiv 3 službenika.

Pravomoćno je završeno 28 postupaka protiv 30 službenika. Dva postupka će biti dovršena tijekom 2008. godine, dok su tri postupka koja su pokrenuta protiv 4 službenika na rješavanju povodom žalbe kod Višeg službeničkog suda.

Dva službenika su oslobođena odgovornosti, postupak protiv pet službenika je obustavljen, sedamnaestorici službenika izrečena je novčana kazna, četvorici je izrečen uvjetni prestanak državne službe s rokom kušnje, jednom je službeniku izrečena kazna prestanka državne službe, dok je prvostupanjska odluka u odnosu na dva službenika ukinuta i predmet vraćen Službeničkom sudu na ponovni postupak.

III. KAPACITETI, STANDARDI I UVJETI SMJEŠTAJA ZATVORENIKA

- smještaj zatvorenika

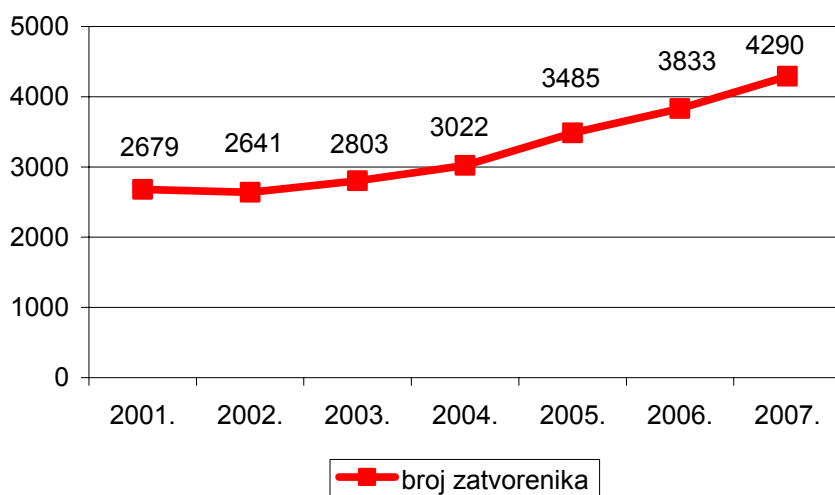
Zakonom o izvršavanju kazne zatvora propisani su standardi smještaja zatvorenika, pored ostalog i 4m² i 10m³ prostora po zatvoreniku. Ukupni zakonski kapacitet za smještaj zatvorenika u kaznionicama i zatvorima u 2007. godini bio je 3267 osoba od čega:

- 2411, odnosno 73,80% u zatvorenim uvjetima izvršavanja kazne zatvora i mjere pritvora,

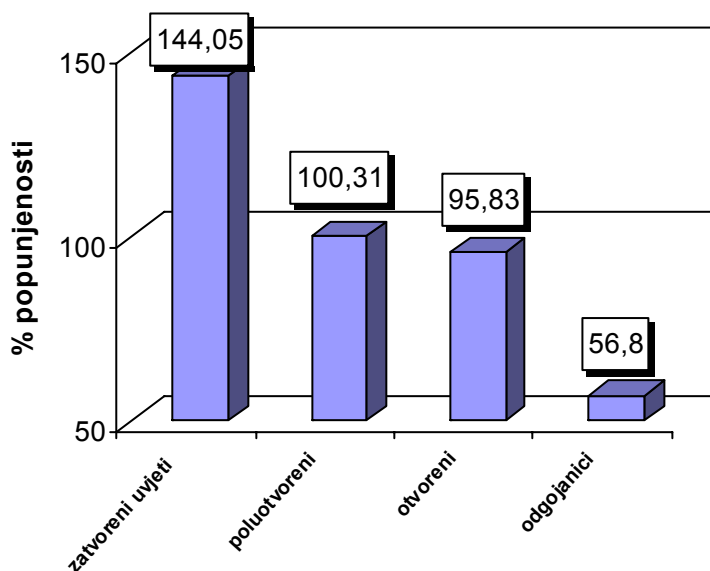
- 640 odnosno 19,59% u poluotvorenim, te

- 216 odnosno 6,61% u otvorenim uvjetima izdržavanja kazne zatvora.

U zatvorskom sustavu već nekoliko godina kontinuirani je trend povećanja broja zatvorenika.

Prikaz % popunjenosti u prosincu 2007. godine

Uprava za zatvorski sustav u 2007. godini poduzela je aktivnosti u svrhu iznalaženja novih prostora i njihove prilagodbe u prostorije za smještaj zatvorenika, na koji su način povećani smještajni kapaciteti u odnosu na prethodnu godinu i to:

- Kaznionici u Glini za 104,
- Kaznionici u Lipovici-Popovači za 100,
- Kaznionici u Turopolju za 14,
- Zatvoru u Splitu za 26 i
- Zatvoru u Varaždinu za 14.

- *stanje opreme*

Tijekom 2007. godine nabavljeno je nabavljeno:

- 5 osobnih vozila,
- 2 terenska vozila,
- 1 kombi vozilo,
- 1 dostavno vozilo,
- 1 traktor,
- 1 sustav video nadzora za Zatvor u Puli,
- 5 detektora za otkrivanje aktivnih i 1 za otkrivanje neaktivnih mobitela,,
- 50 ručnih radio stanica, tzv. motorola i 1 RTG uređaj za kontrolu paketa,
- 445 ručnih lisica,
- te kuhinjska i perilna oprema, oprema za zatvorenike, oprema za službenike i medicinska oprema.

Nabavljeno je i 900 kompleta odora za pravosudnu policiju, streljivo i pribor, baterijske svjetiljke, baterije za motorole i usnici za alkotest aparat. Za zatvorenike je nabavljeno 5.850 potkošulja, 5.600 gaća, 2.800 pidžama i spavaćica, 100 grudnjaka, 8.200 čarapa, 1.600 jakni, 3.000 košulja, 3.100 majci kratkih rukava, 1.750 hlača, 500 prsluka, 500 kapa, 100 suknji, 3.040 pari cipela, 1.400 PVC papuča, 530 gumenih čizama, 1.385 radnih odijela, 200 radnih kuta, 300 pari tenisica, 200 kompleta športske odjeće, 1.200 športskih čarapa, lopte i mreže za razne sportove, 28 stolova za stolni tenis, 50 komada šahova, 500 jastuka, 4.000 jastučnica, 6.000 plahti, 1.100 deka, 5.800 ručnika, 2.040 madraca, higijenski pribor, 2.000 žlica, 1.000 vilica, 320 noževa, 500 žličica, 1.000 šalica, 1.000 zdjelica za salatu, 1.000 zdjelica za varivo, 1.000 bokala, 900 poslužavnika, 1.000 plitkih tanjura i 1.000 dubokih tanjura.

Oprema za zatvorenike i posteljna oprema mora se nabavljati svake godine zbog habanja, potrebe zadržavanja kao i zdravstvenih i higijenskih razloga.

Osim navedenog, u zatvorskom sustavu još se uvijek poduzimaju aktivnosti radi umrežavanja i ustrojavanja baze podataka o zatvorenicima te službenicima i namještenicima. U tijeku je Pilot projekt koji se provodi u 6 kaznionica i zatvora (kaznionicama u Lepoglavi, Požegi i Zatvorskoj bolnici te zatvorima u Osijeku, Splitu i Zagrebu) te u Središnjem uredu Uprave za zatvorski sustav, a radi provjere u praksi i testiranja baze podataka za zatvorenike, pritvorenike i kažnjenike. Ova Pilot faza je nužna kako bi se program mogao proširiti na ostale kaznionice i zatvore te stvaranje cjelovite baze podataka, a u kasnijoj fazi povezivanje s ostalim državnim tijelima (Ministarstvo unutarnjih poslova, državna odvjetništva te sudove), sukladno planovima informatizacije i umrežavanja svih tijela državne vlasti.

IV. ZATVORENICI

Tijekom 2007. godine u zatvorskom sustavu Republike Hrvatske boravilo je ukupno 17.710 zatvorenika koji su imali različite formalno-pravne statuse:

- zatvorenici – osobe na izdržavanju kazne zatvora izrečene u kaznenom postupku,
- pritvorenici – osobe na izvršavanju mjere pritvora,
- zadržanici – osobe kojima je na temelju članka 101. Zakona o kaznenom postupku određeno zadržavanje,
- kažnjenici – osobe na izdržavanju kazne zatvora izrečene u prekršajnom postupku i osobe kojima je novčana kazna zamijenjena kaznom zatvora (supletorno kažnjeni),
- odgajanici – osobe na izvršavanju odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod.

Tijekom 2007. godine kaznu zatvora izdržavalo je 6488 zatvorenika, što predstavlja 36,6% od ukupnog broja zatvorenika koji su se nalazili u zatvorskom sustavu u 2007. godini. Od ukupnog broja zatvorenika tijekom 2007. godine 4058 zatvorenika započelo je s izdržavanjem kazne. Početkom 2007. godine 2430 zatvorenika već je izdržavalo kaznu, a s izdržavanjem kazne zatvora nastavili su i tijekom 2007. godine.

Upućivanje na izvršavanje kazne zatvora u nadležnosti je suca izvršenja nadležnog županijskog suda. Sve osobe osuđene na kaznu zatvora dulju od šest mjeseci upućuju se u Odjel za dijagnostiku i programiranje u Zatvoru u Zagrebu, a osobe osuđene na kaznu zatvora do šest mjeseci upućuju se u zatvore najbliže mjestu prebivališta zatvorenika. U Odjelu za dijagnostiku i programiranje zatvorenici borave u prosjeku tri tjedna za koje vrijeme stručnjaci različitih specijalnosti obavljaju poslove psihosocijalne dijagnostike u svrhu izrade prijedloga pojedinačnog programa izvršavanja kazne zatvora kao i prijedloga upućivanja u konkretnu kaznionicu, odnosno zatvor gdje će se nastaviti izvršavanje kazne zatvora, o čemu odluku donosi Središnji ured.

Pojedinačni program za svakog zatvorenika sadrži:

1. procjenu rizičnosti za vrijeme izvršavanja kazne zatvora, o čemu ovisi u koju će kaznionicu prema stupnju sigurnosti (zatvorena, poluotvorena, otvorena) zatvorenik biti upućen na daljnje izdržavanje kazne,
2. radnu sposobnost, radne navike, vrstu posla i uvjete rada na koje se zatvorenika može rasporediti,
3. obrazovnu razinu te potrebu za uključivanjem u obrazovanjem ili stručno osposobljavanje,
4. zdravstveno stanje i potrebu za liječenjem,
5. uključivanje u posebne tretmanske programe (ovisnosti o drogama, alkoholu, oboljeli od PTSP-a), po odluci suda ili procjeni stručnog tima,
6. potrebu za specifičnim psihološkom, psihijatrijskom, socijalnom ili pravnom pomoći,
7. prijedlog posebnih oblika individualnog ili skupnog rada,
8. sadržaje i oblike korištenja slobodnog vremena (kulturne i sportske aktivnosti, uključivanje u različite sekcije i dr.),
9. kontakt s vanjskim svijetom (dopisivanje, telefoniranje, posjete),
10. program pripreme za otpust na slobodu i pomoć nakon otpusta.

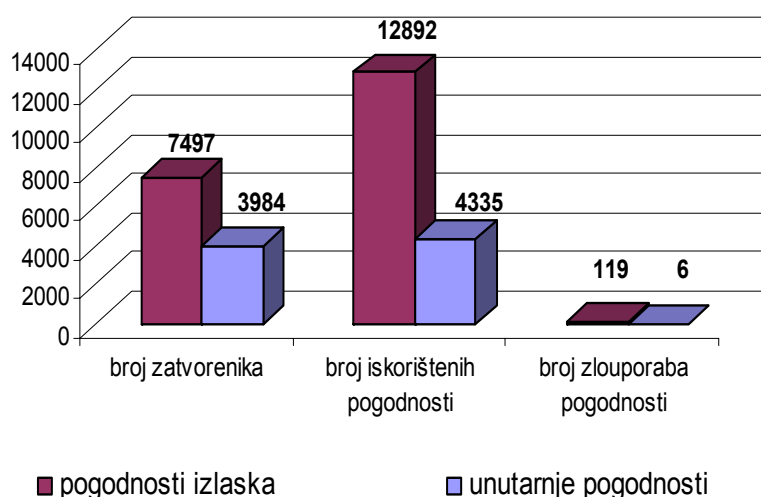
Tijekom 2007. godine u Odjelu za dijagnostiku i programiranje primljeno je 1679 zatvorenika, od kojih 1601 muškarac (nešto više od 95%) i 78 žena (4,7%).

Skoro svaki četvrti dijagnosticirani zatvorenik u Odjelu za dijagnostiku i programiranje (23,2%, odnosno 390 zatvorenika) imao je izrečenu sigurnosnu mjeru:

- obvezno liječenje od ovisnosti o opojnim drogama 185 zatvorenika,
- obvezno liječenje od ovisnosti o alkoholu 100 zatvorenika,
- obvezno psihijatrijsko liječenje 81 zatvorenik,
- protjerivanja stranca 24 zatvorenika.

Nakon dolaska u kaznionicu, odnosno zatvor u kojem će izdržavati kaznu, zatvorenika se upoznaje s predloženim programom koji se konkretizira u skladu s mogućnostima kaznionice, odnosno zatvora. Provođenje pojedinačnog programa kontinuirano se prati i procjenjuje, a upravitelj ima obvezu najmanje svaka tri mjeseca preispitati svaki pojedinačni program. Uspješnost u provođenju programa procjenjuju članovi tima koji sudjeluju u njegovom provođenju. U skladu s rezultatima i napretku svakog pojedinca, određuje se razina uspješnosti odnosno stupanj i količina pogodnosti koju je zatvorenik stekao. Pogodnosti se ostvaruju postupno, a sastoje se od pogodnosti unutar kaznionice, odnosno zatvora do pogodnosti izlaska. U 2007. godini, 7497 zatvorenika iskoristilo je 12892 pogodnosti izlaska, od čega je 119 zlorabljanih pogodnosti, dok je 3984 zatvorenika koristilo 4335 pogodnosti unutar kaznionice, odnosno zatvora, od čega je 6 zlorabljanih.

Pogodnosti zatvorenika u 2007. godini

- struktura zatvorenika prema vrstama kaznenih djela

U strukturi zatvorenika prema vrstama kaznenih djela na kraju 2007. godine najbrojniju skupinu predstavljali su zatvorenici koji su počinili imovinsko kazneno djelo (34%), zatim slijede zatvorenici koji su počinili kazneno djelo protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom (22%), zatvorenici počinitelji kaznenog djela protiv života i tijela (20%). Sljedeću, ali znatno manju skupinu (8,5%) predstavljaju zatvorenici koji su počinili

kazneno djelo protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa, dok je 5% zatvorenika poćinilo kazneno djelo protiv opće sigurnosti ljudi i imovine i sigurnosti prometa a 3,3% zatvorenika poćinilo je kazneno djelo protiv braka, obitelji i mladeži. Ostala kaznena djela poćinilo je ukupno 7% zatvorenika.

Struktura zatvorenika na izvršavanju kazne zatvora prema poćinjenom kaznenom djelu na dan 31. 12. 2007. godine

Kaznena djela protiv	31. 12. 2007.	
	Broj zatvorenika	%
života i tijela	546	19,7
Imovine	935	33,8
vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom	595	21,5
spolne slobode, ćudoređa	236	8,5
opće sigurnosti ljudi i imovine i sig. Prometa	141	5,1
braka, obitelji i mladeži	91	3,3
vjerodostojnosti isprava	47	1,7
sigurnosti platnog prometa i poslovanja	61	2,2
slobode i prava ćovjeka i građanina	39	1,4
javnog reda	24	0,9
službene dužnosti	46	1,7
Republike Hrvatske	2	0
oružanih snaga RH	0	0
zdravlja ljudi	0	0
Okoliša	1	0
Pravosuđa	2	0
ćasti i ugleda	0	0
Ovršni zakon	5	0,2
Ukupno	2765	100

- struktura zatvorenika prema duljini izrećene kazne

Od 2765 zatvorenika na kraju 2007. godine 140 zatvorenika, odnosno 5,1% izdržavalo je kaznu zatvora kraću od šest mjeseci, a preostalih 94,9% zatvorenika kaznu zatvora dulju od šest mjeseci.

Skoro svaki treći zatvorenik (31%) izdržavao je kaznu zatvora od jedne do tri godine, a svaki šesti zatvorenik (16,8%) od pet do deset godina, nešto veći broj zatvorenika (19,3%) izdržavao kaznu zatvora od tri do pet godina. 9,3% zatvorenika izdržavalo je kaznu zatvora od deset do petnaest godina, 12,5% od šest mjeseci do jedne godine, dok je 5% zatvorenika izdržavalo ostale visine kazne. Iz tablice je razvidno da je skoro svaki šesti zatvorenik (15,2%) izdržavao kaznu zatvora od deset godina ili dulju, odnosno da je na kraju 2007. godine 421 zatvorenik izdržavao kaznu zatvora dulju od deset godina. U odnosu na 2006. godinu, u 2007. godini tendencija je povećanja broja zatvorenika s relativno duljim kaznama zatvora koje iznose skoro 15%.

Struktura zatvorenika prema duljini kazne zatvora na dan 31. 12. 2007. godine

Duljina kazne	31. 12. 2007.	
	Broj zatvorenika	%
do 1 mjeseca	6	0,2
1 do 3 mjeseca	21	0,8
3 do 6 mjeseci	113	4,1
6 mj. do 1 god.	345	12,5
1 do 2 god.	493	17,8
2 do 3 god.	366	13,2
3 do 5 god.	535	19,3
5 do 10 god.	465	16,8
10 do 15 god.	257	9,3
točno 15 god.	67	2,4
15 do 20 god.	15	0,5
točno 20 god.	33	1,2
20 do 30 god.	28	1,0
30 do 40 god.	21	0,8
Ukupno	2765	100,0

Struktura zatvorenika prema stupnju obrazovanja na dan 31. 12. 2007. godine

Stupanj obrazovanja	31. 12. 2007.	
	Broj zatvorenika	%
ne zna pisati, čitati, ne pozna osnovne računske operacije	11	0,4
bez školske izobrazbe	49	1,8
nezavršena OŠ	238	8,6
završena OŠ	650	23,5
nezavršena srednja ili obrtnička škola	191	6,9
završena srednja ili obrtnička škola	1533	55,4
završena viša škola	37	1,3
Završena visoka škola	52	1,9
Drugo	4	0,1
Ukupno	2803	100,0

Za strukturu zatvorenika s obzirom na razinu naobrazbe valja istaći da preko polovice, točnije 55,4% zatvorenika ima završenu srednjoškolsku naobrazbu, 44,6% zatvorenika nema završenu srednju školu, odnosno nije osposobljen ni za kakvo zanimanje, dok 11% zatvorenika nema završenu niti osnovnu školu. Ovi podaci ukazuju na važnost procesa obrazovanja tijekom izvršavanja kazne zatvora.

- struktura zatvorenika prema dobi

S obzirom na dob, na dan 31. prosinca 2007. godine skoro dvije trećine (59%) zatvorenika na izdržavanju kazne bili su mlađi od četrdeset godina. Najbrojniju skupinu čine zatvorenici dobi između 27 i 39 godina (40,8%). Ovi podaci ukazuju da se na izdržavanju kazne, velikim dijelom, nalazi populacija koja je u najvitalnijem životnom razdoblju u kojem je moguće razvijanje svih potencijala.

Između 39 i 49 godina je 23% zatvorenika, između 49 i 59 godina 14,1% te između 23 i 27 godina 13,2% zatvorenika. Gotovo je podjednak broj zatvorenika starih između 21 i 23

godine (3,8%) i zatvorenika starih između 59 i 69 godina (3,2%). Relativno je mali broj mlađih punoljetnika (1,1%) kao i osoba starijih od 69 godina (1,2%).

Struktura zatvorenika prema dobi na dan 31. 12. 2007. godine

Dob zatvorenika	31. 12. 2007.	
	Broj zatvorenika	%
18 - 21	30	1,1
21 - 23	105	3,8
23 - 27	364	13,2
27 - 39	1128	40,8
39 - 49	636	23,0
49 - 59	379	14,1
59 - 69	89	3,2
više od 69	34	1,2
Ukupno	2765	100,0

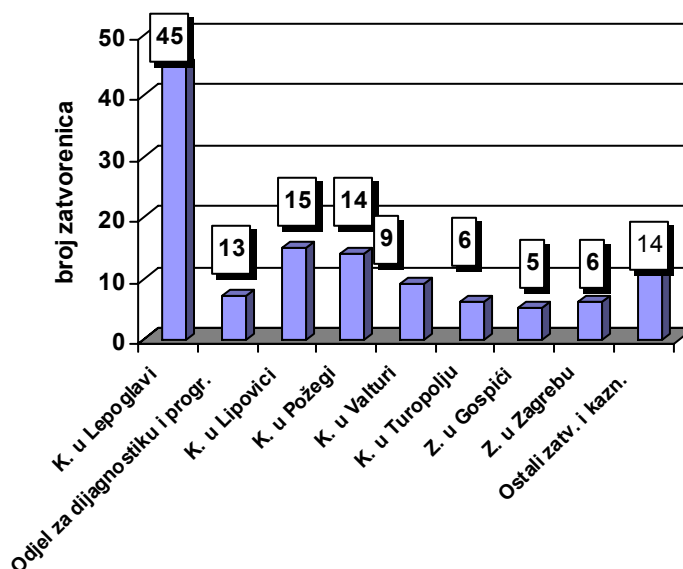
- zatvorenici starije životne dobi

Uzimajući u obzir činjenicu da je izvršavanje kazne zatvora samo po sebi iznimno zahtjevna i u životu svakog čovjeka stresno stanje te da je taj stres povećan za osobe zrelije životne dobi, pod zatvorenicima starije životne dobi svrstali smo sve zatvorenike starije od 59 godina života. Na kraju 2007. godine u zatvorima je bilo 123 zatvorenika starije životne dobi što predstavlja 4,4% zatvorenika na izvršavanju kazne zatvora.

Velika većina zatvorenika starije životne dobi upućena je na daljnje izvršavanje kazne zatvora u neku od kaznionica (90 zatvorenika, odnosno 73,2%).

Vodeći računa o visini izrečene kazne, vrsti kaznenog djela, te ostalim kriminološkim osobinama, zatvorenici starije životne dobi se najčešće su upućenu na izvršavanje kazne zatvora u Kaznionicu u Lepoglavi (45 ili 36,6% zatvorenika). U Kaznionicu u Lipovici-Popovači upućeno je 15 ili 12,2% zatvorenika, u Kaznionicu u Valturi 9 ili 7,3% zatvorenika, u Kaznionicu u Požeji u kojoj je bilo 8 zatvorenika i 6 zatvorenica starije životne dobi.

Struktura zatvorenika starije životne dobi na dan 31. 12. 2007. godine s obzirom na kaznionice i zatvore u kojima izdržavaju kaznu

Izvršavanje kazne za zatvorenike starije životne dobi organizirano je na način da se zatvorenicama osigura smještaj primjeren njihovoj dobi i zdravstvenom stanju, te da im se omogući neobvezujuća okupacijska terapija kao i dostupnost zdravstvene zaštite.

- *zatvorenice*

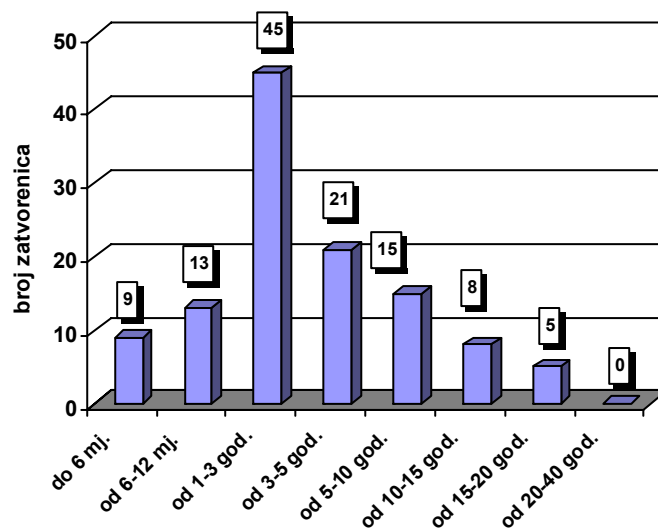
Tijekom 2007. godine u zatvorskom sustavu nalazile su se 822 žene različitih formalno-pravnih statusa što predstavlja 4,6% od ukupne zatvorske populacije u izvještajnoj godini:

- 338 ili 41% u statusu pritvorenica,
- 272 ili 33% izdržavale su kaznu zatvora izrečenu u kaznenom postupku,
- 132 su izdržavale kaznu zatvora izrečenu u prekršajnom postupku, odnosno supletornu kaznu,
- 65 je bilo u statusu zadržanica,
- 1 žena izdržavala je kaznu maloljetničkog zatvora, a
- 25 odgajnica bilo je na izvršenju odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod.

Na kraju 2007. godine nalazilo se 116 žena na izdržavanju kazne zatvora:

- 45 ili 38,8% izdržavalo je kaznu zatvora u trajanju od jedne do tri godine,
- 21 ili 18,1% kaznu zatvora od 3 do 5 godina,
- 15 ili 12,9% s kaznu zatvora od 5 do 10 godina,
- 13 ili 11,2% kaznu zatvora od šest mjeseci do jedne godine,
- 9 ili 7,8% kaznu zatvora do 6 mjeseci,
- 8 ili 6,9% kazne od 10 do 15 godina.
- 5 zatvorenica izdržavalo je kaznu od 15 do 20 godina, a nijedna žena nije imala izrečenu kaznu dulju od 20 godina.

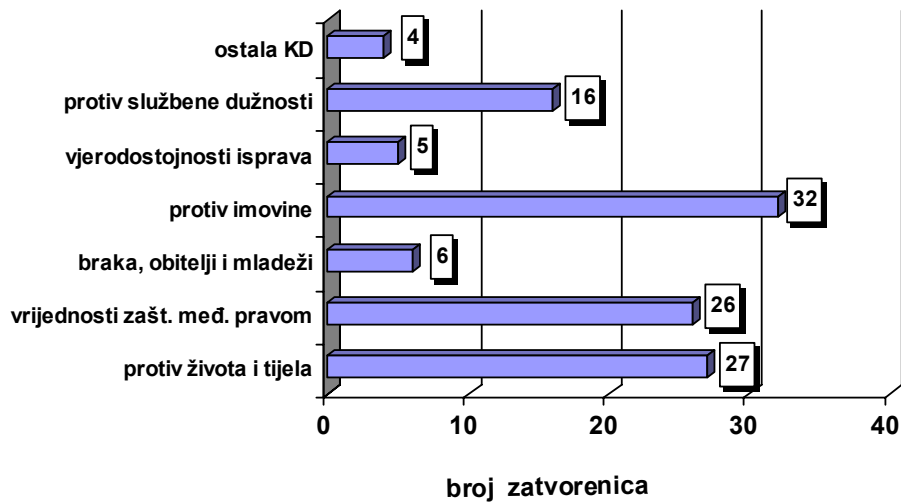
Struktura zatvorenica prema duljini kazne zatvora na dan 31. 12. 2007. godine

Najveći broj zatvorenica i to 32 izdržavale su kaznu zatvora zbog imovinskih kaznenih djela, 27 zbog kaznenog djela protiv života i tijela, a 26 zbog vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom. Relativno je veliko učešće žena koje su počinile kazneno djelo protiv

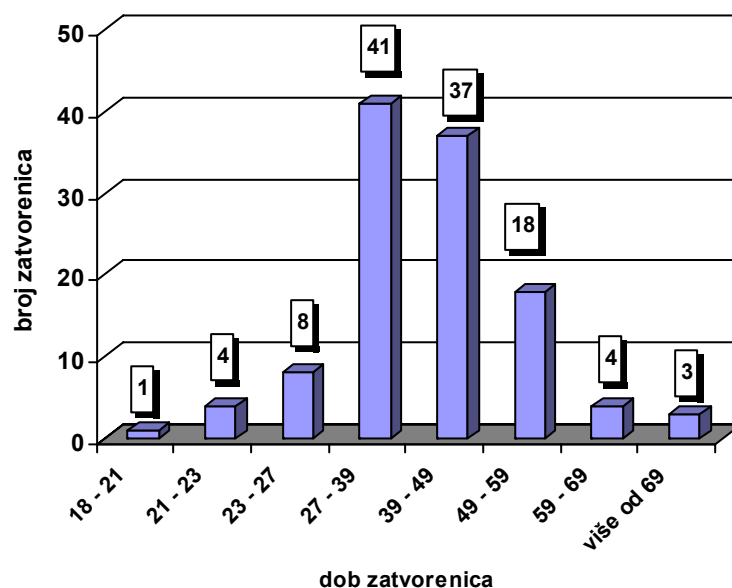
službene dužnosti (16 zatvorenica), a znatno manja skupina (6) počinila je kaznena djela protiv braka, obitelji i mladeži. Na kraju 2007. godine 5 zatvorenica izvršavalo je kaznu zatvora zbog kaznenih djela protiv vjerodostojnosti isprave, a 4 su bile osuđene zbog ostalih kaznenih djela.

Struktura zatvorenica prema vrsti kaznenog djela na dan 31. 12. 2007. godine

Zatvorenice su u prosjeku nešto starije od zatvorenika. Naime, preko polovice žena na izdržavanju kazne zatvora starije su od 39 godina (53,4%) dok je u isto vrijeme samo 40,6% muških zatvorenika starijih od 39 godina. Najveći broj zatvorenica bio je u dobi od 27 do 39 godina (41 zatvorenica, odnosno 35,3%), 37 zatvorenica je u dobi od 39 do 49 godina (31,9%), te nešto manja skupina od 18 zatvorenica (15,5%) starih između 49 i 59 godina.

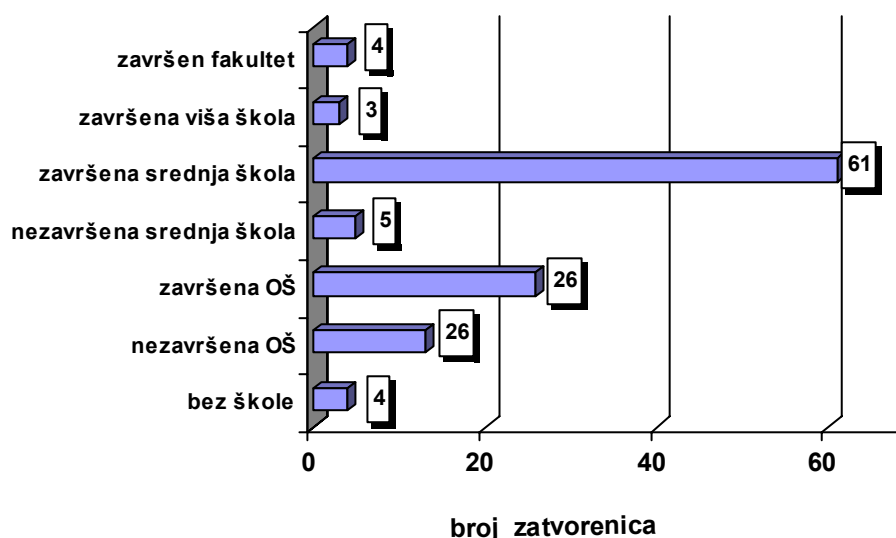
Struktura zatvorenica prema dobi na dan 31. 12. 2007. godine

Nešto više od trećine žena koje su izdržavale kaznu zatvora na kraju 2007. godine (44, odnosno 37,9%) imalo je izrečeno sigurnosnu mjeru od kojih je najčešća sigurnosna mjera oduzimanja predmeta (17), zatim obveznog liječenja od ovisnosti o opojnim drogama (13). Jednak broj zatvorenica, po pet, imao je izrečenu sigurnosnu mjeru obveznog psihijatrijskog liječenja, odnosno obveznog liječenja ovisnosti od alkohola.

Žene su u prosjeku obrazovanije od muškaraca zatvorenika, tako da ih je na kraju 2007. godine 60% imalo završenu srednju ili obrtničku školu, 16% osnovnu školu, 10% zatvorenica imalo je nezavršenu školu, dok je 10% zatvorenica imalo završenu višu, odnosno visoku školu.

Struktura zatvorenica prema stupnju obrazovanja na dan 31. 12. 2007. godine

Većina zatvorenica izdržavala je kaznu zatvora u Kaznionici u Požegi, tako da je na kraju 2007. godine od ukupno 116 zatvorenica njih 90, odnosno 78% kaznu izdržavalo u Kaznionici u Požegi.

- zatvorenici strani državljeni

Posebno osjetljiva kategorija u zatvoreničkoj populaciji kojoj treba osigurati posebnu zaštitu jesu zatvorenici strani državljeni.

Zatvorenici stranci na dan 31. 12. 2007. godine

Država	zatvorenici		prekršajno kažnjeni		supletorne kazne		prিতvorenici	
	m	ž	m	ž	m	ž	M	ž
Albanija	0	0	0	0	0	0	4	0
Australija	0	0	0	0	0	0	0	0
Austrija	2	0	0	0	0	0	3	0
Belgija	0	0	0	0	0	0	0	1
BiH	49	3	0	0	0	0	40	1
Bugarska	1	0	0	0	0	0	0	0
Canada	0	0	0	0	0	0	1	0
Češka	0	0	0	0	0	0	2	0
Ekvador	1	1	0	0	0	0	0	0
Grčka	1	0	0	0	0	0	0	0

Iran	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Italija	3	0	0	0	0	0	3	0	0
Kina	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kraljevina Jordan	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mađarska	0	0	0	0	0	0	5	4	0
Makedonija	10	0	0	0	0	0	8	0	0
Nizozemska	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Njemačka	2	1	0	0	0	0	2	0	0
Poljska	1	0	0	0	0	0	8	0	0
Rumunjska	3	0	0	0	0	0	6	0	0
Rusija	1	0	0	0	0	0	0	0	1
SAD	1	0	0	0	0	0	1	0	0
Slovačka	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Slovenija	8	1	0	0	0	0	9	3	0
SRJ	40	0	0	0	0	0	24	3	0
Švicarska	1	0	0	0	0	0	2	0	0
Turska	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Ukrajina	1	1	0	0	0	0	0	0	1
V. Britanija	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Venezuela	0	0	0	0	0	0	1	0	0
bez držljavljanstva	8	0	0	0	0	0	1	0	0
Ostali	6	1	0	0	0	0	4	0	0
UKUPNO	140	8	0	0	0	0	125	14	0

Na kraju 2007. godine u zatvorskom je sustavu bilo ukupno 287 stranaca, od kojih 148 u statusu zatvorenika, a 139 u statusu pritvorenika. Najbrojnije skupine predstavljali su državljani BiH i SRJ s ukupnim udjelom od 57% (160 zatvorenika i pritvorenika), potom slijede državljani Makedonije, Italije, Mađarske i Austrije sa zastupljenošću manjom od 6%.

Broj zatvorenika stranaca primljenih tijekom 2007. godine

Države	zatvorenici		prekršajno kažnjeni		supletorne kazne		pritvorenici	
	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž
Albanija	0	0	4	0	0	0	4	0
Austrija	2	0	0	0	0	0	9	1
Belgija	0	0	0	0	0	0	1	0
BiH	60	5	26	0	3	0	168	8
Bugarska	1	1	0	0	0	0	5	3
Češka	0	0	0	0	0	0	8	2
Ekvador	1	0	0	0	0	0	0	0
Grčka	1	0	0	0	0	0	1	1
Iran	0	0	0	0	0	0	1	0
Italija	4	0	0	0	0	0	18	2
Kina	0	0	1	0	0	0	0	0
Mađarska	2	0	0	0	0	0	5	4
Makedonija	6	0	2	0	0	0	27	2
Nizozemska	0	0	1	0	0	0	4	0
Njemačka	3	1	0	0	0	0	10	0
Poljska	1	0	0	0	0	0	11	0
Rumunjska	4	1	0	0	0	0	24	0
Rusija	2	0	4	0	0	0	3	1
SAD	1	0	0	0	0	0	3	0
Slovačka	0	0	0	0	0	0	3	0
Slovenija	13	0	0	0	0	0	30	4
SRJ	26	0	6	0	0	0	105	5
Švicarska	1	0	0	0	0	0	1	1

Turska	1	0	1	0	0	0	9	0
Ukrajina	3	0	0	0	0	0	4	1
V. Britanija	0	0	1	0	0	0	9	0
Venezuela	0	0	0	0	0	0	1	0
bez državljanstva	4	0	1	0	0	0	2	0
ostali	5	0	1	0	0	0	16	1
UKUPNO	141	8	48	0	3	0	482	36

S obzirom na ukupno 718 stranih državljana primljenih tijekom 2007. godine, razvidno je značajno odstupanje broja stranaca pritvorenika (516, odnosno 72%) u odnosu na višekратно manji udio stranaca zatvorenika (149). Prekršajno je kažnjeno 48, a supletorno 3 strana državljanina. Najbrojniji su državljani BiH sa 37% i SRJ sa 19% u ukupnoj zatvorskoj populaciji stranaca.

- izobrazba zatvorenika

Izobrazba zatvorenika jedno je od temeljnih prava zatvorenika propisano Zakonom. U zatvorskom sustavu za zatvorenike organiziraju se različiti oblici izobrazbe: opismenjavanje, osnovno školovanje, osposobljavanje, strukovno i srednje školsko obrazovanje, stjecanje više i visoke stručne sprema te tečajevi.

Izobrazba zatvorenika organizira se prema verificiranim programima:

1. program osnovnog obrazovanja odraslih:
 - pomoćni kuhar, pomoćni kuhar-konobar, traktorist, monter strojeva i konstrukcija,
2. program osposobljavanja:
 - za osnovne poslove: kuhara, stolara, bačvara, uzgoja svinja i goveda, vinogradara, povrtlara, zavarivača, montera metalnih konstrukcija, operatera na osobnom računaru, poslužitelja u ugostiteljstvu, bravara, soboslikara-ličioča, parketara, rukovatelja traktorom, rukovatelja građevinskim strojevima, rukovatelja viličarom, pečenjara, priprematelja jednostavnih jela, bureka i pizza.

Broj zatvorenika uključenih u različite oblike izobrazbe tijekom 2007.g.

Oblici izobrazbe	tijekom godine					
	upisali	završili	prekinuli	nastavljaju	u zatvorskom sustavu	Izvan zatvorskog sustava
opismenjavanje	15	3	7	7	8	1
osnovna škola	41	3	9	21	23	3
osposobljavanje	217	125	59	83	10	5
obrtnička škola	7	4	1	3	1	6
srednja škola	2	1	0	2	2	0
viša škola	1	0	0	2	0	1
visoka škola	0	0	0	2	0	1
tečajevi	166	48	76	9	40	0
UKUPNO	449	184	152	129	84	17

Tijekom 2007. godine 449 zatvorenika uključeno je u raznolike oblike izobrazbe. Ove aktivnosti su strukturirane u sljedeće tri cjeline: opismenjavanje i završavanje osnovne škole bez obzira na dob zatvorenika, odgajanika i maloljetnika, osposobljavanje za konkretno zanimanje, tečajevi, te nastavak započetog obrazovanja na razini srednje, više ili visoke škole.

Od navedenog broja, upisanu edukaciju završilo je 40% zatvorenika, 33,9% prekinulo je započeto obrazovanje, a 129 ili 28,7% nastavilo je s izobrazbom u 2007. godini. Budući da manje od polovice (44.6%) ukupnog broja zatvorenika nije osposobljeno ni za kakvo zanimanje, izražen je njihov pretežiti interes za strukovnim osposobljavanjem za koje se opredijelio podjednaki broj zatvorenika (48%), kao i za tečajevima informatike i stranih jezika koje je upisalo 166 (37%) zatvorenika.

Pregled brojnog stanja zatvorenika 2007. godini

	brojno stanje 31.12.2006.	od toga povratnika	primljenih tijekom 2007.	od toga povratnika	brojno stanje	Otpušteni tijekom godine										brojno stanje 31.12.2007.	od toga povratnika	u bjegu	na prekidu kazne
						izdržalo kaznu	uvjetni otpust po odluci Povjerenstva	uvjetni otpust po odluci upravitelja	pomilovani	umrli	izvanredno ublaženje kazne	premiješteno	po drugim osnovama	ukupno otpušteno					
m	2359	810	3939	1464	6298	669	662	1034	5	8	1	858	233	3611	2687	1061	71	25	
ž	112	10	161	30	273	35	43	38	1	2	0	10	21	157	116	17	1	1	
ukupno	2471	820	4100	1494	6571	704	705	1072	6	10	1	868	254	3768	2803	1078	72	26	

Tijekom 2007. godine, 6571 zatvorenika i zatvorenica bilo je na izvršavanju kazne zatvora, od kojih je 4% zatvorenica. Više od petine zatvorenika (22,7%) čine povratnici. Uvjetni otpust u rasponu do dva mjeseca po odluci upravitelja dobilo je 1072, a po odluci povjerenstva 705 zatvorenika. Tijekom 2007. godine s izdržavanja kazne ukupno je otpušteno 3768 (57.3%) zatvorenika, tako da je na kraju 2007. godine kaznu izdržavalo 2687 zatvorenika.

- zdravstvena zaštita zatvorenika

Liječenje i drugi oblici zdravstvene zaštite jedno je od temeljnih prava zatvorenika. Ostvarivanje ovoga prava zatvorenici se omogućuje unutar zatvorskog sustava ili u ustanovama javnog zdravstva.

Broj zdravstvenih pregleda u kaznionici, odnosno zatvoru tijekom 2007. godine

		pritvor	zatvorenici, odgajanci, mlt. zatvor	prekrš. i suplet. kažnjeni	UKUPNO	
opći pregled	m	36620	45155	11300	93075	
		2607	5194	774	8575	
	mlt.	m	153	1281	5	1439
		ž	1	8	0	9
stomatološki pregled	m	3755	3878	156	7789	
		77	499	12	588	
	mlt.	m	3	138	0	141
		ž	0	4	0	4
psihijatrijski pregled	m	4737	4733	1723	11193	
		454	356	60	870	
	mlt.	m	50	41	0	91
		ž	0	1	0	1
laboratorij	m	382	3467	180	4029	
		54	408	8	470	
	mlt.	m	5	78	0	83
		ž	0	3	0	3
drugi pregledi	m	1780	3534	128	5442	
		115	2243	1	2359	
	mlt.	m	16	132	0	148
		ž	0	0	0	0
UKUPNO		50809	71153	14347	136309	

Od ukupno 103.098 liječničkih pregleda zatvorenika obavljenih tijekom 2007. godine, najveći dio odnosi se na opće preglede (75%). Ostale usluge poput psihijatrijskih, stomatoloških i laboratorijskih pregleda i pretraga zastupljene su s približno s 1% od ukupnog broja. Više od polovice zdravstvenih pregleda koristili su zatvorenici (52%), a nešto više od trećine (37%) pritvorenici, te svaki deseti (10.5%) prekršajno ili supletorno kažnjeni zatvorenik.

Specijalistički zdravstveni pregledi zatvorenika u 2007. godini

vrsta pregleda	M	Ž
traumatološka, torakalna i kirurška ambulanta	1139	30
urološka/ginekološka ambulanta	208	345
ortopedska ambulanta	217	66
gastroenterološka ambulanta	89	39
internistička ambulanta	531	57
antituberkulozni dispanzer	30	4
RTG-CT-EEG-UZ laboratorij	1458	186
ambulanta za AIDS	8	0
zubna ambulanta, stomatološka klinika	2498	477
ORL ambulanta	395	67
očna ambulanta	518	99
psihijatrijska ambulanta	824	42
ambulanta za fizikalnu medicinu	253	2
neurološka ambulanta	228	39
ostalo	1597	108
ukupno	9993	1561
sveukupno	11554	

Tijekom 2007. godine zamjetan je značajan broj od 11.054 specijalističkih zdravstvenih pregleda zatvorenika obavljenih u javnom zdravstvu. Više od četvrtine pregleda odnosi se na stomatološke usluge (27%), potom slijede specijalističke usluge vezane uz laboratorijske i druge dijagnostičke pretrage (15,9%), te intervencije kirurške (10,6%) i psihijatrijske ambulante (8,6%). Ostali specijalistički pregledi u ukupnoj masi participiraju s manje od 5%.

U promatranom razdoblju dijagnosticirano je ukupno 66.480 oboljenja zatvorenika. Svaki peti zatvorenik (19,9%) boluje od nekog psihijatrijskog poremećaja, a od ostalih tegoba podjednako su prisutne neurotske tegobe (10%), vjerojatno uvjetovane penalnom reakcijom, te respiratorne bolesti (10,1%). U nešto manjoj mjeri izražene su i bolesti krvožilnog i probavnog sustava (7,6%), a od posttraumatskog stresnog poremećaja boluje oko 6% zatvorenika.

- stegovna odgovornost zatvorenika

Ponašanje zatvorenika na izdržavanju kazne zatvora propisano je Zakonom o izvršavanju kazne zatvora, kojim je propisan i postupak u slučaju ponašanja suprotno propisanom i stegovne mjere koje se zatvoreniku mogu izreći. Ponašanja pritvorenika koja predstavljaju kršenja reda i stege, utvrđivanje odgovornosti i mjere propisani su Zakonom o kaznenom postupku, dok se na ponašanje odgajnika primjenjuju odredbe Zakona o izvršenju sankcija izrečenih za kaznena djela, privredne prijestupe i prekršaje.

Stegovne mjere izrečene zatvorenicima tijekom 2007. godine

Vrste stegovne mjere		Opomena	Ukor	Zabrana primanja pošiljke do 3 mjeseca	Zabrana ili ograničenje prava raspolaganja novcem do 3 mjeseca (do 1 mj.za odgajanje)	Uskraćivanje pojedinih ili svih pogodnosti	Upućivanje u samicu			
							do 7 dana	7 do 15 dana	15 do 21 dan	21 dan
kazna zatvora	Broj stegovnih mjera	70	233	22	181	148	85	70	6	18
	Uvjetno odgađanje izvršenja stegovne mjere	2	0	1	83	13	80	29	0	4
maloljetnički zatvor	Broj stegovnih mjera	0	10	0	0	2	8	1	0	0
	Uvjetno odgađanje izvršenja stegovne mjere	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Prema zatvorenicima koji su izdržavali zatvorsku kaznu tijekom 2007. godine izrečene su 833 stegovne mjere. Mjere ograničenja ili privremene uskrate prijama paketa, odnosno raspolaganja novcem u kaznionici ili zatvoru do tri mjeseca i mjere uskrate pogodnosti izrečene su i izvršene 351 put (42%), a stegovna mjera ukora u nešto manje od trećine slučajeva (28%). Svaki peti slučaj (21,5%) odnosio se na mjeru upućivanja u samicu, najčešće do 7 dana (47,5%).

U odnosu na maloljetnike, stegovne mjere su izvršene u 21 slučaju. Polovica ovih mjera (10) podrazumijevala je primjenu ukora.

Odgajanicima na izvršavanju odgojne mjere nisu se izricale niti primjenjivale stegovne mjere.

Različita događanja u zatvorskom sustavu tijekom 2007. godine

Broj ostvarenih kontakata s predstavnicima sredstava javnog priopćavanja		62
Broj posjeta nevladinih udruga i međunarodnih organizacija		136
Broj i vrsta kulturnih priredbi	koncert	25
	kazališne predstave	20
	drugo (misa, galerije, muzeji)	336
Broj i vrsta sportskih događanja	nogomet	75
	stolni tenis	52
	košarka	40
	drugo (badminton, šah, odbojka, boćanje, dizanje utega, teretana)	102

Tijekom 2007. godine Uprava za zatvorski sustav na različite je načine komunicirala sa sredstvima javnog priopćavanja – usmeno i pismenim putem u svrhu promicanja i približavanja funkcioniranja zatvorskog sustava javnosti tumačeći propise iz svoje nadležnosti i dajući izvješća o događajima zanimljivima za javnost i to 62 puta.

Međunarodne organizacije i nevladine udruge najčešće djeluju kao partneri zatvorskog sustava u ostvarivanju prava zatvorenika određenih domaćim i međunarodnim propisima i

pravilima. Ova suradnja rezultirala je posjetima u 136 navrata više od 50 nevladinih udruga i međunarodnih tijela koja se bave zaštitom i promicanjem ljudskih prava u zatvorima i kaznionicama.

U promatranom razdoblju bilježi se 381 kulturno događanje u zatvorima i kaznionicama, kao i izvan njih u kojima zatvorenici aktivno sudjeluju. Osim organizacije koncerata i kazališnih predstava (45), za zatvorenike su u 336 navrata upriličene posjete muzejima i galerijama, kao i nazočnost svečanim sakralnim događajima (mise). Održano je 269 sportskih susreta u kojima su zatvorenici sudjelovali u nogometnom, stolni tenisko, košarkom i drugom natjecanju.

- posebni programi tretmana za posebne skupine zatvorenika

Broj zatvorenika uključenih u posebne programe na dan 31. 12. 2007. godine

naziv programa	izrečena sigurnosna mjera	po odluci stručnog tima	UKUPNO
Klub liječenih alkoholičara (KLA)	180	130	310
Klub liječenih ovisnika (KLO)	252	170	422
	postavljena dijagnoza	po odluci stručnog tima	
Liječenje PTSP-a	80	61	141
Drugo	9	56	65

U posebne programe tretmana na dan 31.12.2007. godine bilo je uključeno 938 zatvorenika i predstavlja značajno povećanje od 57% u odnosu na isti podatak od 31.12.2006. godine.

Najbrojniju homogeniziranu skupinu od 45% ukupnog broja čini kategorija ovisnika o opojnim drogama kojima je izrečena sigurnosna mjera obveznog liječenja (59,7%) i oni koji su u program ušli po odluci stručnog tima odjela tretmana, budući je zlouporaba psihoaktivnih sredstava bila povezana s njihovom kriminalnom aktivnošću. Svaki treći (33%) zatvorenik uključen je tzv. klubove liječenih alkoholičara. Omjer broja zatvorenika s izrečenom sigurnosnom mjerom obveznog liječenja od alkohola (58%) u odnosu na one kojima je naknadno, po nastupu na izdržavanje kazne, utvrđena potreba za liječenjem podjednak je ranije spomenutom kod ovisnika. Od ukupnog broja zatvorenika 141 (15%) zatvorenik bolovao je od sindroma poslijetraumatskog stresnog poremećaja. U ovoj potkategoriji otprije postavljenu dijagnozu imalo je 80 zatvorenika (56,7%), a u poseban tretmanski rad po odluci stručnog tima uključen je 61 zatvorenik. Potrebno je istaći kako je tretmanski rad unutar terapijskih klubova komplementaran postojećim klubovima u društvenoj zajednici, tako da se već tijekom izdržavanja kazne zatvora u okviru korištenja pogodnosti i poslijepenalnog prihvata dogovara uključivanje zatvorenika u život na slobodi.

Potrebno je napomenuti kako se posebni tretmanski programi provode u uvjetima prenapučenosti kaznionica i zatvora i kako stanoviti broj zatvorenika ovisnika izdržavaju kaznu u zatvorima u kojima u pravilu nedostaju specifični tretmanski programi za ovako homogenizirane skupine zatvorenika. Međutim, u tim okolnostima ovoj specifičnoj populaciji se, uz zdravstvenu, pruža i savjetodavna te psihosocijalna pomoć uz opće metode tretmana.

**Broj zatvorenika ovisnika o psihoaktivnim drogama
upućenih na izvršavanje kazne tijekom 2007. godine**

godina	broj ovisnika s izrečenom sigurnosnom mjerom		broj ovisnika kojima nije izrečena sigurnosna mjera		UKUPNO		OD TOGA PRVI PUT NA IZVRŠAVANJU KAZNE ZATVORA	
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
2007.	389	19	641	7	1030	26	434	14
M + Ž	408		648		1056		448	

Tijekom 2007. godine bilo je 1056 zatvorenika ovisnika o psihoaktivnim drogama koji su bili upućeni na izvršavanje kazne zatvora. Od toga je 38,6% zatvorenika uz kaznu zatvora imalo izrečenu i sigurnosnu mjeru obveznog liječenja od ovisnosti. Ipak, kod najvećeg broja zatvorenika (61,4%) stručni timovi utvrdili su potrebu uključivanja u posebni program tretmana ovisnika budući je zlouporaba psihoaktivnih sredstava bila povezana s njihovom kriminalnom aktivnošću. Iako je otprije poznata poslovično veća stopa kriminalnog povrata ovisnika od ostalih zatvorenika, držimo indikativnim da je tijekom 2007. godine bilo čak 42% zatvorenika ovisnika koji su prvi put na izvršavanju kazne zatvora što upućuje na pojačanu kriminalizaciju ove kategorije zatvorenika.

Zatvorenici uključeni u klubove liječenih ovisnika tijekom 2007. godine

	Izrečena sigurnosna mjera		po odluci stručnog tima kaznionice i zatvora		UKUPNO	
	M	Ž	M	Ž	M	Ž
tijekom 2007.g.	548	30	311	16	859	46
na dan 31.12.2007.	252	16	122	7	374	23

Svrha sigurnosnih mjera kao kriminogenih čimbenika kriminaliteta je da se njihovom primjenom otklone opasnosti i uvjeti koji omogućuju ili poticajno djeluju na počinjenje kaznenog djela zbog stanja smanjene ubrojivosti. Najučestalije sigurnosne mjera su obvezno liječenje od ovisnosti o opojnim drogama i obvezno liječenje od ovisnosti o alkoholu. Slijedom toga, u klubove liječenih ovisnika tijekom 2007. godine ukupno je uključeno 905 zatvorenika. Izvršavanje ovih sigurnosnih mjera provodi se kroz posebne tretmanske programe u zatvorskom sustavu. U zatvorima su u pravilu organizirani tzv. klubovi liječenih ovisnika, a u kaznionicama modificirane terapijske zajednice. Ovi organizirani oblici skupnog rada sa zatvorenici podrazumijevaju postojanje terapijskog ugovora sa zatvorenikom, kontrolu apstinencije, savjetodavnu pomoć, radnu terapiju, organizirano provođenje slobodnog vremena zatvorenika ovisnika uz opće metode tretmana. U ovoj zatvoreničkoj subpopulaciji s izrečenom sigurnosnom mjerom bilo je 578 (64%) zatvorenika, a po odluci stručnog tima kaznionice ili zatvora u posebni program tretmana ovisnika uključeno je 327 zatvorenika. Budući da je udio ovisnika zatvorenika u zatvorskom sustavu i nadalje u porastu, naponi Uprave za zatvorski sustav usmjereni su na partnersku suradnju s državnim i nevladinim organizacijama i udrugama u rješavanju aktualnih potreba ove kategorije zatvorenika te njihova uvjetnog i poslijepenalnog otpusta.

**Broj zatvorenika ovisnika o psihoaktivnim drogama kojima je
prilikom ambulantne detoksifikacije ordiniran Metadon u 2007. godini**

	Zatvorenici		Pritvorenici		Prekršajno kaznjeni		Maloljetnici		UKUPNO	
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
tijekom 2007. g.	234	4	395	31	50	3	0	0	679	38
na dan 31.12.2007.	28	0	55	8	0	0	0	0	83	8

Tijekom 2007. godine bilo je 617 zatvorenika svih kategorija kojima je ambulantno propisivan Metadon kao zamjenska terapija za heroinsku ovisnost, što je za 23% manje u odnosu na 2006. godinu. Ovaj se podatak vjerojatno može pripisati uvođenju drugog opijatskog agonista na tržištu – Subutexa koji se tijekom promatranog razdoblja počeo propisivati i u zatvorskom sustavu. I nadalje je najveći udio pritvorenika (69%) koji, sukladno presumpciji nevinosti, mogu biti u programu održavanja ili, u dogovoru s ovisnikom, spore ili brze redukcije metadonom do konačnog ukidanja terapije, odnosno stabilizacije funkcioniranja osobe. Zatvorenicima ovisnicima koji su prethodno bili na zamjenskoj terapiji (38,6%), Metadon se postupno smanjuje i ukida tijekom izdržavanja kratke kazne ili prije upućivanja na izdržavanje kazne zatvora i ne ordinira se zatvorenicima koji su na izdržavanju kazne u kaznenim tijelima. Pored navedenog, ovoj se populaciji u zatvorskom sustavu pruža svekolika zdravstvena skrb kako bi se poboljšao njihov, uglavnom, narušeni psihofizički status.

Broj zatvorenika ovisnika o psihoaktivnim drogama u odnosu na vrstu kaznenih djela

Kazneno djelo	Broj osoba tijekom godine						Broj osoba na 31.12.2007.					
	Zatvorenici		Pritvorenici		Maloljetnici		Zatvorenici		Pritvorenici		Maloljetnici	
	N1	N2	N1	N2	N1	N2	N1	N2	N1	N2	N1	N2
Zloupotreba opojnih droga (čl. 173. st. 1.KZ)	54	49	8	53	0	0	25	12	0	8	0	0
Zloupotreba opojnih droga (čl. 173.st. 2,3,4,5 i 6 KZ)	270	234	7	373	1	0	107	101	9	154	0	0
Krađa, teška krađa	147	164	32	199	0	3	97	73	8	58	0	1
Razbojništvo	122	91	0	130	0	0	64	51	2	36	0	0
Ubojstvo, teško ubojstvo, ubojstvo na mah	11	23	0	34	0	0	8	13	1	13	0	0
Tjelesna ozljeda	9	8	3	19	0	0	0	3	0	4	0	0
Silovanje	2	5	3	21	0	0	1	2	0	9	0	0
Prijevarena	12	15	5	15	0	0	4	5	0	6	0	0
Ostala kaznena djela	35	92	8	168	1	0	13	18	3	30	0	0
UKUPNO	662	681	66	1012	2	3	319	278	23	318	0	1
UKUPNO (zatvorenici, pritvorenici, maloljetnici)	1343		1078		5		597		341		1	
SVEUKUPNO	2426						939					

U strukturi zatvorenika ovisnika prema vrstama kaznenih djela tijekom 2007. godine vidljivo je kako ovisnici i nadalje najviše participiraju u činjenju kaznenih djela iz čl. 173. st.2.,3.,4., 5. i 6. (zlouporaba opojnih droga) i čl. 216 i 217 KZ-a (krađa i teška krađa) s ukupno 61%, a vezano uz čl. 218. i 219. KZ-a (razbojstvo) s udjelom od 17%. S obzirom na raspodjelu prema vrstama kaznenih djela, može se ustvrditi kako je podjednak broj zatvorenika i pritvorenika zastupljen u svakoj od kategorija koje se odnose na vrste delikata.

Budući da udio ovisnika zatvorenika u zatvorskom sustavu i nadalje pokazuje tendenciju povećanja u odnosu na 2006. godinu za 15%, naponi Uprave za zatvorski sustav su usmjereni na osnaživanje partnerske suradnje s državnim i nevladinim organizacijama i udrugama u rješavanju aktualnih potreba ove kategorije zatvorenika, te njihova uvjetnog i poslijepenalnog otpusta. U tom smislu postignut je sporazum o partnerstvu s Domom za ovisnike Zajednice Susret kojim je omogućeno upućivanje zatvorenika ovisnika tijekom uvjetnog otpusta u terapijske centre Doma za ovisnike Zajednice Susret.

Broj zatvorenika ovisnika prema vrstama psihoaktivne droge u 2007. godini

Vrsta psihoaktivne droge	Broj zatvorenika tijekom godine				Broj zatvorenika na dan 31.12.2007.			
	Zatvorenici	Pritvorenici	Prekršajno kažnjeni	Maloljetnici	Zatvorenici	Pritvorenici	Prekršajno kažnjeni	Maloljetnici
opijati F11	515	405	51	3	246	123	1	1
kanabinoidi F12	117	163	6	2	48	39	0	1
sedativi i hipnotici F13	12	49	35	2	4	20	0	0
kokain F14	34	73	3	2	12	22	0	1
stimulativna sredstva F15	32	63	1	0	13	19	0	0
halucinogeni F16	166	3	0	0	0	2	0	0
hlapljiva otapala F18	0	1	0	0	0	1	0	0
više droga i ostale F19	372	404	11	4	194	139	1	2
Ukupno	1248	1161	107	13	517	365	2	5

U zatvoreničkoj i pritvoreničkoj populaciji razvidan je podjednak udio konzumenata opijata (heroin i heptanon) od oko 40% i korisnika produkata kanabisa (oko 10%). Od ostalih psihoaktivnih tvari unekoliko se izdvaja podatak o 13% zatvorenika koji su uzimali halucinogene i u odnosu na udio zatvorenika gotovo dvostruko više pritvorenika koji povremeno ili redovito koriste psihostimulativna sredstva. U maloljetničkoj populaciji najučestalije su prisutni opijati (48%) i sedativi (32,7%). Pri tom treba uzeti u obzir kako je nešto manje od trećine zatvorenika izrazito politoksikomanskog tipa, te da su kao takvi prisutni i u ostalim kategorijama opisanim kao primarne droge.

Dob i spol zatvorenika ovisnika o psihoaktivnim drogama u 2007. godini

	Broj zatvorenika tijekom godine						Broj zatvorenika na dan 31.12.2007.					
	Zatvorenici (odgojna mjera, mlt. zatvor)		Pritvorenici		Prekršajno kažnjeni		Zatvorenici (odgojna mjera, mlt. zatvor)		Pritvorenici		Prekršajno kažnjeni	
	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž
<16 god.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16-20 god.	28	1	30	1	10	0	13	0	13	0	0	0
21-25 god.	246	10	195	14	23	1	113	3	69	5	0	0
26-30 god.	421	13	284	12	25	2	179	2	95	10	0	0
31-35 god.	268	10	251	5	29	0	129	4	61	1	1	0
36-40 god.	136	4	140	2	2	0	55	2	38	0	0	0
>40 god.	93	5	126	10	8	0	32	2	38	3	0	0
UKUPNO	1192	43	1026	44	97	3	521	13	314	19	1	0

S obzirom na spol prevladavaju zatvorenici (96,8%), a preko 3/4 zatvoreničke populacije je u najproduktivnijoj dobi od 21 do 35 godina. S obzirom na navedenu distribuciju po dobi, udjeli za pritvorenike značajno ne odstupaju (71%), što ukazuje da je riječ o populaciji u najproduktivnijem životnom razdoblju – u ovoj situaciji s negativnim predznakom budući su svoj osobni rast i razvoj najvjerojatnije podredili kriminalnom životnom stilu. U prosjeku je svaki deseti zatvorenik i pritvorenik stariji od 40 godina, što ukazuje na bolju dostupnost zdravstvene skrbi za ovisnike kako u javnom zdravstvu, tako i u zatvorskom sustavu.

U Zatvoru u Gospiću je nakon provedene selekcije i dragovoljnog pristanka 14 zatvorenika počinitelja kaznenih djela s elementima nasilja u suradnji s udrugom psihologa «Zajedno» proveden je projekt pod nazivom «Trening kontrole ljutnje». Cilj Projekta je bio osposobiti korisnike da razviju učinkovitu osobnu strategiju i plan za kontrolu ljutnje koji će im olakšati poslijepenalnu adaptaciju na neposredno socijalno životno okruženje. Po završetku Projekta provedena je evaluacija koja će biti prezentirana 2008. godine u brošuri pod nazivom Izvješće i prikaz Projekta «Trening kontrole ljutnje» u Zatvoru u Gospiću.

Nastavljeno je praćenje provođenja posebnih programa za određene skupine zatvorenika. Proveden je pilot program «Skupnog i pojedinačnog tretmana zatvorenika ovisnika o opojnim drogama» u Zatvoru u Gospiću u suradnji sa Službom za prevenciju ovisnosti u Gospiću u koji je tijekom 2007. godine bilo uključeno 63 zatvorenika.

U Kaznionici u Lepoglavi nastavljeno je provođenje supervizije rada voditelja Programa tretmana ovisnika u Kaznionici u Lepoglavi (prof. dr.sc. S. Sakoman). U ovaj oblik tretmana je u Kaznionici u Lepoglavi tijekom 2007. bilo uključeno više od 200 zatvorenika.

U suradnji s dr. Mirom Hercegom provodi se program Liječenje zatvorenika oboljelih od posttraumatskog stresnog poremećaja u kojem je bio uključen 141 zatvorenik.

Uz već ustaljenu provedbu programa liječenja ovisnika o drogama i alkoholu, oboljelih od PTSP-a i programa rada s počiniteljima prometnih delikata u zatvorskom sustavu koji su opisani uz prikaz tablica, u Kaznionici u Lepoglavi se i nadalje, kao pilot program, kontinuirano provodi Program recidivizma i kontrole impulzivnog ponašanja pod vodstvom doc. dr. Lane Mužinić, psihijatrica PB Vrapče. Program se temelji na modificiranom obliku kognitivno-bihevioralne terapije. Zatvorenici koji su obuhvaćeni ovim programom počinitelji su kaznenih djela iz glave XIV KZ-a – kaznena djela protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa. Njime su obuhvaćeni muškarci u dobi od 33 do 53 godine koji imaju teškoća s kontrolom seksualnog nagona. Uključuju se dragovoljno, a u program je bio uključen 21 zatvorenik. Trajanje programa je 9 mjeseci po skupini zatvorenika.

U Kaznionici u Lepoglavi se provodio i program Skupnog rada s osobama s izrečenom mjerom sigurnosti obveznog psihijatrijskog liječenja i zatvorenicima kojima je izvršavanje sigurnosne mjere preinačeno iz stacionarnog u ambulantno liječenje. Ovaj program provodio je liječnički tim pod vodstvom psihijatra iz Zatvorske bolnice jednom tjedno. U program je tijekom 2007. godine bio uključen 51 zatvorenik.

U koordinaciji s Vladinim uredom za suzbijanje zlorabe opojnih droga provedena je pripremna faza selekcije zatvorenika ovisnika zainteresiranih za sudjelovanje u «Projektu resocijalizacije ovisnika o drogama koji su završili neki od programa odvikavanja od ovisnosti i rehabilitacije u terapijskoj zajednici ili zatvorskom sustavu» koji je Vlada RH usvojila na sjednici od 19. travnja 2007. U početnoj fazi selekcije zatvorenika ovisnika odabrano je 126 zatvorenika. Permanentno se odvijala suradnja s pet ministarstava, Hrvatskim zavodom za zapošljavanje, ustanovama nevladinih udruga, Hrvatskom udrugom poslodavaca i Nezavisnim hrvatskim sindikatima.

Tijekom 2007. godine u suradnji s Upravom za kazneno pravo pokrenuta je aktivnost radi unaprjeđivanja, odnosno širenje mreže pravnih i fizičkih osoba s dopusnicom za provedbu psihosocijalnog tretmana počinitelja obiteljskog nasilja.

Zatvorska bolnica u Zagrebu u suradnji sa Infektivnom Klinikom «Fran Mihaljević» nastavlja s provođenjem Programa anonimnog i besplatnog testiranja zatvorenika na Hepatitis i HIV. Do sada je ukupno testirano 3460 zatvorenika, a oko 22% od tog broja bili su pozitivni na Hepatitis B i C, dok su svega 2 zatvorenika (0,14%) HIV pozitivna. Osnovano je Savjetovalište za virusne hepatitise u zatvorskom sustavu, a u rujnu 2007. godine započeto je s predterapijskom obradom i liječenjem 7 zatvorenika oboljelih od Hepatitisa C.

Nastavljena je supervizija tretmana alkoholičara u kaznionicama i zatvorima.

Predstavnik Uprave za zatvorski sustav je kao ekspert aktivno sudjelovao u pripremi Konferencije u okviru Pompidou grupe Vijeća Europe pod nazivom «Kvaziprisilni tretman ovisnika i druge alternative zatvorskoj sankciji», koja se održala u Bukureštu 11.-12. listopada 2007. godine.

- uvjetni otpust zatvorenika

Tijekom 2007. godine, Povjerenstvo za uvjetni otpust zasjedalo je svaka tri mjeseca ili 32 dana, pri čemu su neposredno preslušavani svi zatvorenici za koje je predložen, odnosno koji su podnijeli molbu za uvjetni otpust.

Od 1139 molbi za uvjetni otpust, usvojeno je 759 molbi ili 66,6%, s odbijeno je 214 ili 18,0% molbi, odnosno prijedloga. Zbog nepostojanja formalnopravnih pretpostavki, odbačene su 23 ili 2% molbi, dok je rješavanje 143 molbe ili 12,5% odgođeno zbog potrebe dopune liječničke dokumentacije, pribavljanja izvješća centra za socijalnu skrb, okončanja kaznenog postupka, preuranjenosti.

- zatvorenici na izdržavanju kazne maloljetničkog zatvora

Tijekom 2007. godine 84 zatvorenika bila su na izvršavanju kazne maloljetničkog zatvora, od kojih 83 muškarca i jedna žena. Kroz 2007. godinu otpušteno je 39 zatvorenika sa izdržavanja kazne maloljetničkog zatvora, među njima i jedna žena, tako da su na kraju 2007. godine samo muškarci izdržavali kaznu maloljetničkog zatvora. Šest zatvorenika je tijekom godine premješteno u druge kaznionice ili zatvore jer su uz kaznu maloljetničkog zatvora dobili kaznu zatvora. Na kraju 2007. godine na izvršavanju kazne maloljetničkog zatvora bilo je 38 zatvorenika od kojih su trojica bila maloljetna, 21 ili 55,3% bio je mlađi punoljetnik, a 12 ili 31,6% bili su između 21. i 23. godine. Jedan zatvorenik stariji od 23 godine bio je na izvršavanju kazne maloljetničkog zatvora na kraju 2007. godine.

Dob zatvorenika na izdržavanju kazne maloljetničkog zatvora na dan 31.12.2007.

Dob zatvorenika		
	Broj zatvorenika	%
14 – 16		
16 – 18	3	7,9
18 - 21	21	55,3
21 – 23	12	31,6
23 – 27	1	2,6
Ukupno	38	100,0

S obzirom na duljinu izrečene kazne maloljetničkog zatvora na kraju 2007. godine bio je gotovo podjednak broj zatvorenika u svim kategorijama dok je relativno najveći broj zatvorenika imao kazne u trajanju od 1 do 2 godine (9 zatvorenika), a isto toliki broj zatvorenika izdržavao je kazne maloljetničkog zatvora od tri do pet godina.

Zatvorenici na izdržavanju kazne maloljetničkog zatvora prema duljini izrečene kazne na dan 31.12.2007. godine

Duljina kazne	Maloljetnički zatvor	
	Muški	Žene
Od 6 mjeseci do 1 godine	5	
1 do 2 godine	9	
2 do 3 godine	7	
3 do 5 godina	9	
5 do 10 godina	8	
Ukupno	38	0

Na kraju 2007. godine, 16 zatvorenika izdržavalo je kaznu maloljetničkog zatvora zbog imovinskog kaznenog djela, 12 zbog kaznenog djela protiv života i tijela, 5 zbog kaznenog djela protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa, 3 zbog kaznenog djela protiv opće sigurnosti ljudi i imovine i sigurnosti prometa, a dvojica su imali kaznu zbog kaznenog djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom .

**Broj zatvorenika na izdržavanju kazne maloljetničkog zatvora
prema vrstama kaznenih djela na dan 31.12.2007. godine**

Kaznena djela protiv		
	Broj zatvorenika	%
života i tijela	12	31,6
Imovine	16	42,1
vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom	2	5,3
spolne slobode, ćudoređa	5	13,2
opće sigurnosti ljudi i imovine i sig. Prometa	3	7,9
Ukupno	38	100,0

**Broj zatvorenika na izvršavanju kazne maloljetničkog zatvora prema
izrečenoj sigurnosnoj mjeri na dan 31.12.2007. godine**

Sigurnosna mjera		
	Broj zatvorenika na izvršavanju kazne mlt. zatvora	%
protjerivanje stranca iz zemlje	1	16,7
zabrana upravljanja motornim vozilom	1	16,7
obvezno psihijatrijsko liječenje	2	33,3
obvezno liječenje od ovisnosti (alkohol)		
obvezno liječenje od ovisnosti (opojne droge)	2	33,3
zabrana obavljanja zvanja, djelatnosti ili dužnosti		
oduzimanje predmeta		
Ukupno	6	100,0

Preko dvije trećina zatvorenika na izvršavanju kazne maloljetničkog zatvora nema završenu srednju školu, odnosno nisu osposobljeni ni za kakvo zanimanje, 14 ili 36,8% ima završenu osnovnu školu, dok 12 ili 31,6% nema završenu osnovnu školu. Svaki četvrti zatvorenik (26,3%) ima završenu četverogodišnju srednju ili trogodišnju obrtničku školu, a dva zatvorenika imaju nezavršenu srednju školu.

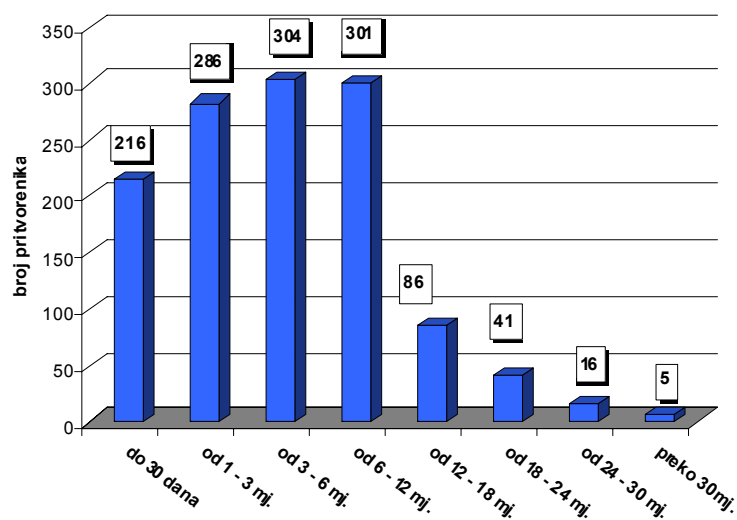
**Stupanj obrazovanja zatvorenika na izdržavanju kazne
maloljetničkog zatvora na dan 31.12.2007. godine**

Stupanj obrazovanja		
	Broj zatvorenika	%
ne zna pisati, čitati, ne pozna osnovne računske operacije		
bez školske izobrazbe		
nezavršena OŠ	12	31,6
završena OŠ	14	36,8
nezavršena srednja ili obrtnička škola	2	5,3
završena srednja ili obrtnička škola	10	26,3
završena viša škola		
Završena visoka škola		
Drugo		
Ukupno	38	100,0

V. PRITVORENICI

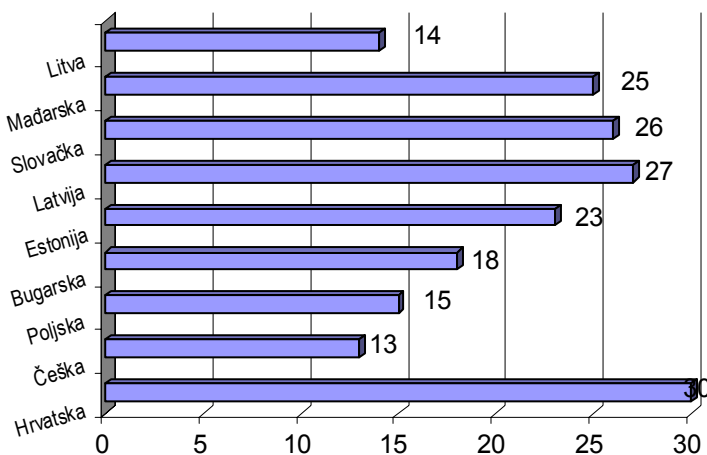
Od 1297 pritvorenika na dan 31.12.2007. godine najbrojnija je skupina od 926 (71,4%) pritvorenika koji su u pritvoru boravili od 1 do 12 mjeseci i to s podjednakim udjelima u kategorijama od 1 do 3 mjeseca, od 3 do 6 mjeseci i od 6 do 12 mjeseci. Nešto manji broj pritvorenika (16,8%) boravio je u pritvoru do 1 mjesec. U razdoblju od 12 do 18 mjeseci u pritvoru je boravilo 7%, a od 18 do 24 mjeseca 3,2% pritvorenika. Neznatan je udio od 16 (0,07%) osoba koje su u pritvoru boravile od 24 do 30 mjeseci.

Struktura pritvorenika na dan 31. prosinca 2007. godine s obzirom na duljinu pritvora (1297 pritvorenika)

Na dan 31. prosinca 2007. godine u zatvorskom sustavu bilo je 1297 pritvorenika što predstavlja 30,4% od ukupnog broja svih kategorija zatvorenika. Usporedba stope pritvorenika u Republici Hrvatskoj u odnosu na neke tranzicijske zemlje, a ujedno članice Europske unije pokazuje da sudovi u RH učestalije određuju pritvor nego li je to slučaj u tim europskim zemljama.

Usporedba % pritvorenika u odnosu na ukupan broj zatvorenika u Republici Hrvatskoj prema nekim tranzicijskim zemljama

Na brojno stanje pritvorenika u zatvorima u znatnoj mjeri utječe duljina pritvora. Uz prenapučenost zatvora, zatvorskom sustavu poseban problem predstavljaju pritvorenici koji dulje vremena borave u pritvoru jer se kod ove kategorije pritvorenika učestalije nego kod drugih skupina zatvorenika javljaju neprihvatljiva i rizična ponašanja (štrajkovi glađu, samoozljeđivanja, pokušaj suicida, suicid, pokušaj bijega ili bijeg, napadi na službenike, fizički sukobi s drugim pritvorenicima, uništavanje zatvorskog inventara i sl.) Na prethodnom grafikonu prikazana je struktura pritvorenika s obzirom na duljinu pritvora. Zanimljiva je pojava da broj pritvorenika u početku raste kako se povećava trajanje pritvora tako da je na 31. prosinca 2007. godine bilo 216 (16,7%) pritvorenika koji su u pritvoru boravili do mjesec dana, slijedi skupina od 286 (21,8%) pritvorenika koji u pritvoru borave od 1 do 3 mjeseca, te se njihov broj povećava na 304 (23,4%) pritvorenika koje su pritvoru boravili od 3 do 6 mjeseci, a gotovo je jednak broj pritvorenika (301, odnosno 23,2%) koji su u pritvoru boravili između šest mjeseci i godinu dana. Broj pritvorenika naglo opada nakon što provedu godinu dana u pritvoru ali unatoč tome relativno znatan broj pritvorenika (148) proveo je u zatvoru neprekidno preko godinu dana.

VI. ODGAJANICI

Na izvršavanju odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod na kraju 2007. godine bilo je 80 odgajanika i 4 odgajaničice. Tijekom 2007. godine primljeno je 55 odgajanika na izvršavanje odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod i 3 odgajaničice.

Prikaz broja odgajanika po vrstama kaznenih djela na dan 31.12.2007. godine

Kaznena djela protiv	Odgajaničice	
	Muškarci	žene
Života i tijela	5	
Slobode i prava čovjeka i građanina		1
Imovine	62	2
vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom	3	
spolne slobode, ćudoređa	5	
Braka, obitelji i mladeži	5	
Platnog prometa i poslovanja		1
Ukupno	80	4

Na kraju 2007. godine bile su samo četiri djevojke na izvršavanju odgojne mjere od kojih je dvjema izrečena odgojna mjera zbog imovinskih kaznenih djela, a po jednoj zbog kaznenog djela protiv slobode i prava čovjeka i građanina, odnosno kaznenog djela protiv platnog prometa i poslovanja. Kod muških odgajanika prevladavaju počinitelji imovinskih kaznenih djela (62 odgajanika), zatim slijede tri podjednake skupine po pet odgajanika kojima je izrečena odgojna mjera zbog kaznenog djela protiv života i tijela, spolne slobode i spolnog ćudoređa, te kaznenog djela protiv braka, obitelji i mladeži. Tri odgajanika počinila su kazneno djelo protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom.

Dvojici odgajanika izrečena je i sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja. Tijekom 2007. godine 41 odgajanik u Odgojnom zavodu Turopolje na temelju odluke stručnog tima uključen je u program dodatnog stručnog rada zbog zlouporabe droge, a 11 odgajanika je uključeno u program alternative nasilju. Uz navedene programe, pet odgajanika je uključeno u program osobnog rasta i razvoja po načelima neurolingvističkog programiranja.

Prikaz broja odgajanika prema izrečenoj sigurnosnoj na dan 31.12.2007. godine

Sigurnosna mjera		
	muškarci	Žene
protjerivanje stranca iz zemlje		
zabrana upravljanja motornim vozilom		
obvezno psihijatrijsko liječenje	2	
obvezno liječenje od ovisnosti alkohol		
obvezno liječenje od ovisnosti (opojne droge)		
zabrana obavljanja zvanja, djelatnosti ili dužnosti		
oduzimanje predmeta		
Ukupno	2	0

Iz sljedeće tablice vidljivo je da nešto više od polovice odgajanika na izvršavanju odgojne mjere maloljetno (47 od ukupno 84, odnosno 56%), te da je 33 odgajanika u statusu mlađeg punoljetnika (39%) a dva odgajanika su stariji punoljetnici.

Dob odgajanika na dan 31.12.2007. godine

Dob odgajanika		
	muškarci	Žene
14 – 16	10	1
16 – 18	35	1
18 - 21	31	2
21 – 23	4	
23 – 27		
Ukupno	80	4

Znatan dio odgajanika i zatvorenika na izvršavanju kazne maloljetničkog zatvora nema odgovarajuću naobrazbu, tako da skoro jedna trećina nema završenu osnovnu školu, dok samo 12 posto ima završenu srednju školu. Zbog toga se tijekom izvršavanja odgojne mjere i kazne maloljetničkog zatvora poseban naglasak stavlja na proces obrazovanja.

Obrazovanje odgajanika na dan 31.12.2007. godine

Stupanj obrazovanja		
	muškarci	žene
ne zna pisati, čitati, ne pozna osnovne računske operacije	9	
bez školske izobrazbe	2	
nezavršena OŠ	31	
završena OŠ	33	1
nezavršena srednja ili obrtnička škola	5	2
završena srednja ili obrtnička škola		1
završena viša škola		
Završena visoka škola		
Drugo		
Ukupno	80	4

Kao što se vidi iz tablice, odgajanici u prosjeku imaju nižu naobrazbu nego odgajanje. Više od polovice odgajanika nema završenu osnovnu školu (42 odgajanika, odnosno 52,5%), 33 imaju završenu osnovnu školu, dok njih pet ima nezavršenu srednju, odnosno obrtničku školu. Ovi podaci ukazuju koliko je važan proces obrazovanja tijekom izvršavanja odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod.

Obrazovanje odgajanika u Odgojnom zavodu Turopolje u 2007. godini

	osnovna škola	strukovno osposobljavanje				
		za poslove ugostiteljskog posluživanja	za osnovne poslove u kuharstvu	za priprematelja brzih jela, bureka i pizza	za pomoćnog bravara	za pomoćnog zavarivača
završili u siječnju 2007.	11	4	2	2	-	6
završili u lipnju 2007.	12	4	2	3	2	-
završetak u siječnju 2008.	16	6	3	3	3	-

Od ukupno 139 odgajanika i odgajanica koji su tijekom 2007. godine bili na izvršavanju odgojne mjere, u proces obrazovanja u Odgojnom zavodu Turopolje i Odgojnom zavodu u Požegi bilo je uključeno ukupno 96 odgajanika (79) i odgajanica (17). Osnovnu školu pohađalo je i završilo 43 odgajanika i odgajanica, a u procesu strukovnog osposobljavanja uključeno je 53. Za poslove ugostiteljskog posluživanja opredijelilo se 14 odgajanika, za kuharstvo i pripremu brzih jela 20 odgajanika i odgajanica, a za pomoćnog bravara i zavarivača 11 odgajanika. Odgajanice su, pored kuhanja, pokazale najveći interes za krojenje i šivanje (5). Potrebno je napomenuti da se podaci odnose na obrazovna razdoblja koja započinju u veljači ili rujnu, a završavaju u lipnju ili u siječnju kalendarske godine.

Obrazovanje odgajanica u Odgojnom zavodu u Požegi u 2007. godini

	osnovna škola				strukovno osposobljavanje			obrazovanje izvan Zavoda
	5.r	6.r	7.r	8.r	osnovni poslovi u kuharstvu	tekstil - šivač	operater na osobnom računalu	Trgovačka škola Split
završili u siječnju 2007.		1			4			
završili u lipnju 2007.			1		1	4		
završetak u siječnju 2008.								
završetaki u lipnju 2008.			1	1		2	1	1

U odgojnim zavodima se provode i posebni programi rada s odgajanicima. Dodatni stručni programi provode se kroz radionice s korisnicima, a temeljeni su na znanjima i kompetencijama proizašlim iz Realitetne, Gestalt i NLP-t savjetodavnih i psihoterapijskih metoda. Cilj ovog pristupa je pomoći odgajanicima da steknu uvid u svoje ponašanje, poboljšaju postojeće ili stvore nove odnose, te da što učinkovitije realiziraju svoje životne ciljeve i planove. Uz postojeće, provode se i programi sportskih aktivnosti poput sportske, informatičke, glazbene, likovne, foto, modelarske, hortikulture sekcije, te suradnje s nevladinim udrugama.

VII. RAD ZATVORENIKA

Rad zatvorenika i strukovno osposobljavanje jedan su od najvažnijih tretmanskih postupaka u ostvarivanju svrhe izvršavanja kazne zatvora odnosno rehabilitaciji zatvorenika i smanjenju recidivizma. U promatranom razdoblju, radno je angažirano prosječno mjesečno (prema punom mjesečnom fondu sati rada) 1.512 zatvorenika (37,43% od ukupnog prosječnog mjesečnog broja), a od čega je prosječno 166 zatvorenika radilo i duže od redovnog radnog vremena.

Zatvorenici su radno angažirani kako slijedi:

- u zatvorskoj radionici	565 (37,37%)
- na pomoćnim, tehničkih i fizičkim poslovima (režijski rad)	869 (57,47%)
- izvan kaznionice, odnosno zatvora	60 (3,97%)
- u trgovačkim društvima «Lipovica» i «Orljava»	18 (1,19%)

U odnosu na kaznionice, zatvore i odgojne zavode zatvorenici su radno angažirani kako slijedi:

	Kaznionice	Zatvori	Odgojni Zavodi
Rad u zatvorskoj radionici	490 (46%)	59(15%)	16 (28%)
Režijski rad	558(52%)	272(70%)	39 (67%)
Rad izvan kaznionice, odnosno zatvora	1(0%)	56 (15%)	3 (15%)
Rad u trgovačkim društvima	18 (2%)	-	-
UKUPNO:	1.067	387	58

U odnosu na razdoblje 1. siječnja do 31. prosinca 2006. godine, prosječni broj radno angažiranih zatvorenika prema punom mjesečnom fondu sati rada je porastao za 14,63%.

Broj radno angažiranih zatvorenika prema podacima iz isplatne liste bez obzira na broj odrađenih sati rada iznosi 1.715, što je povećanje za 13,35% u odnosu na prethodno razdoblje.

U promatranom razdoblju je 50 zatvorenika nastavilo raditi kod svojeg poslodavca, a što je povećanje za 100% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, i to 8 zatvorenika koji kaznu izdržavaju u Zatvoru u Bjelovaru, 1 u Zatvoru u Dubrovniku, 4 u Zatvoru u Karlovcu, 6 u Zatvoru u Osijeku, 1 u Zatvoru u Puli, 1 u Zatvoru u Rijeci, 2 u Zatvoru u Splitu, 2 u Zatvoru u Varaždinu i 25 u Zatvoru u Zagrebu. Na ime rada, njihovi poslodavci su zatvorima uplatili 280.872,27 kn, od čega je zatvorenima isplaćeno 69.702,88 kn. 2 zatvorenika su nastavila obavljati vlastitu djelatnost i to oba koji kaznu zatvora izvršavaju u Zatvoru u Bjelovaru. Na ime sufinanciranja troškova izdržavanja kazne zatvora uplatili su 11.492,00 kn.

Zatvorske radionice su većinom organizirane u odjelima za rad i strukovnu izobrazbu zatvorenika, a u njima se obavljaju poslovi obrade drva i metala, ugostiteljstva, poljoprivrede, održavanja, šljunčarenja, eksploatacije kamena, izrade betonske galanterije i slično.

Pomoćno-tehnički poslovi na kojima rade zatvorenici u kaznionicama i zatvorima se najčešće odnose na održavanje čistoće i urednosti prostorija i kruga kaznionice, odnosno zatvora, pranje vozila, ličenje, pomoćne poslove u praonici rublja, kuhinji, skladištu, zatvorskoj radionici i slično.

Izvan kaznionice, odnosno zatvora zatvorenici su obavljali pomoćne poslove u pilani, građevinarstvu, uređenju okoliša, poslove utovara-istovara, poljoprivredi i slično, odnosno nastavljali obavljati vlastitu djelatnost ili rad kod svog poslodavca.

Na ime naknada za rad zatvorenika u promatranom razdoblju, zatvorenicima je isplaćeno ukupno 10,125.843,66 kuna, od čega za rad u redovnom radnom vremenu 9,541.207,84 kuna, a 584.635,82 kuna za prekovremeni rad.

Prosječna naknada za rad iznosi 525,86 kuna za rad u redovnom radnom vremenu, a 819,35 kuna za redovni rad i rad duži od punog radnog vremena.

Za rad u redovnom radnom vremenu prosječno su najviše naknade za rad u trgovačkim društvima (826,24 kuna), a najniže za rad izvan kaznionice, odnosno zatvora (323,82 kuna).

Radom zatvorenika je u promatranom razdoblju ostvareno 38,310.515 kuna prihoda, 33,727.847 kuna rashoda, te je tako ostvaren višak prihoda u iznosu od 4,582.668 kuna.

Zbog nedostatka proračunskih sredstava ostvareni višak prihoda je u cijelosti utrošen. Osim toga, a na ime budućih prihoda od rada zatvorenika ostvareno je dodatnih 4,386.683 kuna rashoda, također za sufinanciranje izvršavanja kazne zatvora.

Nastavno dajemo usporedni prikaz u svezi rada zatvorenika u razdoblju od 2003. do 2007. godine.

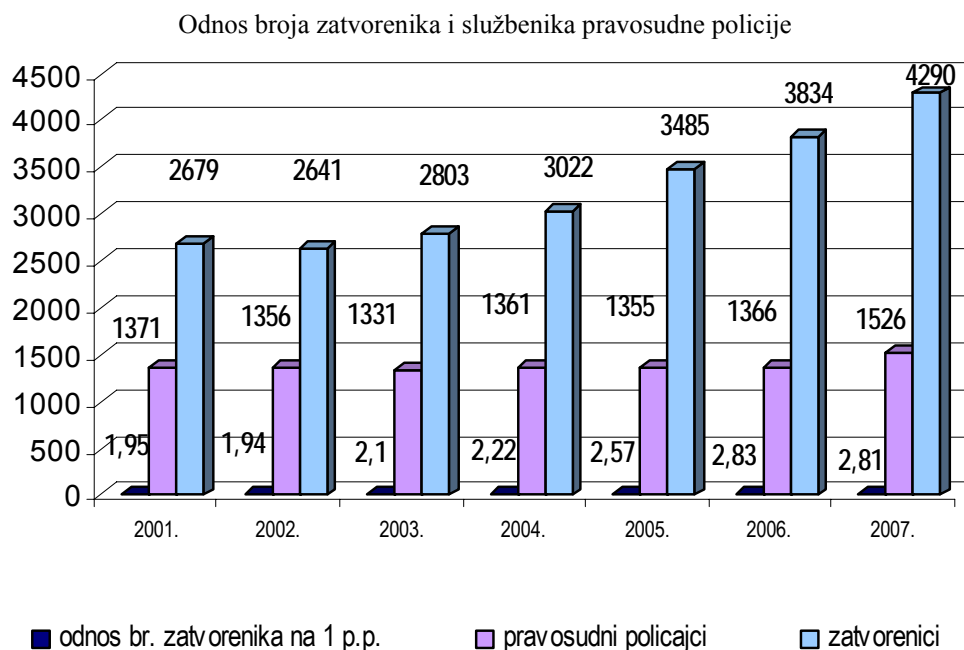
Po mjestima rada

Mjesto rada	2003. g.	2004. g.	2005. g.	2006. g.	2007. g.	% smanjenja/ povećanja 2007/2006.	% smanjenja/ povećanja 2007/2003.
Zatvorska radionica	470	460	474	531	565	6,40	20,21
Režijski poslovi	591	607	653	739	869	17,59	47,04
Izvan kaznionice, zatvora	33	43	42	34	60	76,47	81,82
U trgovačkim društvima „Lipovica“ i „Orljava“	31	19	21	15	18	20,00	- 35,48
UKUPNO	1.125	1.129	1.190	1.319	1.512	14,63	34,40

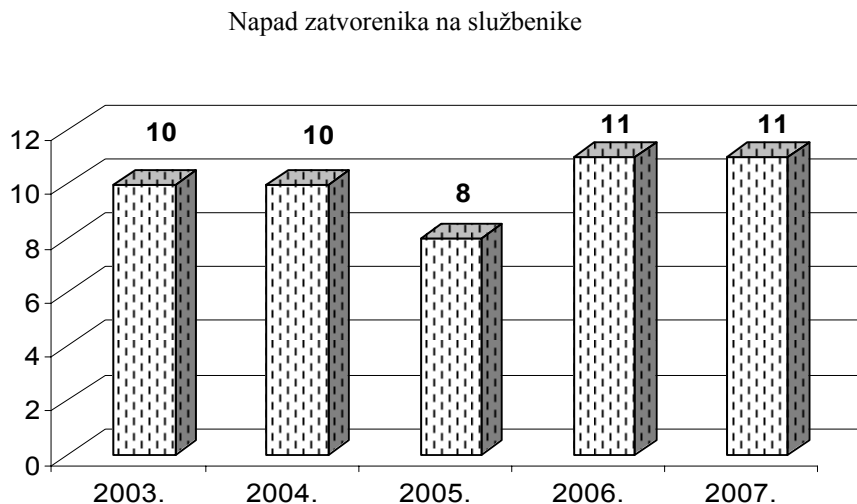
Po kaznionicama, zatvorima i odgojnim zavodima

	2003. g.	2004. g.	2005. g.	2006. g.	2007. g.	% smanjenja/ povećanja 2007/2006.	% smanjenja/ povećanja 2007/2003.
U kaznionicama	788	801	861	953	1.067	11,96	35,41
U zatvorima	271	273	270	297	387	30,30	42,80
U odgojnim zavodima	66	55	59	69	58	-	-
UKUPNO	1.125	1.129	1.190	1.319	1.512	14,63	34,40

VIII. STANJE SIGURNOSTI

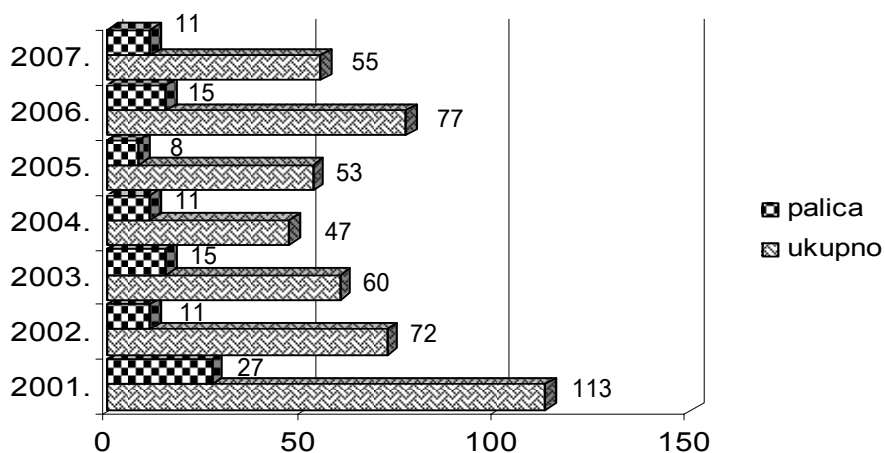

Uzimajući u obzir nekoliko prethodnih godina, vidljivo je da broj zatvorenika bitno raste. Na dan 31. 12. 2007. godine brojčani odnos zatvorenika i službenika pravosudne policije iznosi 2,81, što je vrlo blizu odnosu iz prethodnih godina, budući da su na kraju 2007. godine sva radna mjesta službenika pravosudne policije popunjena.

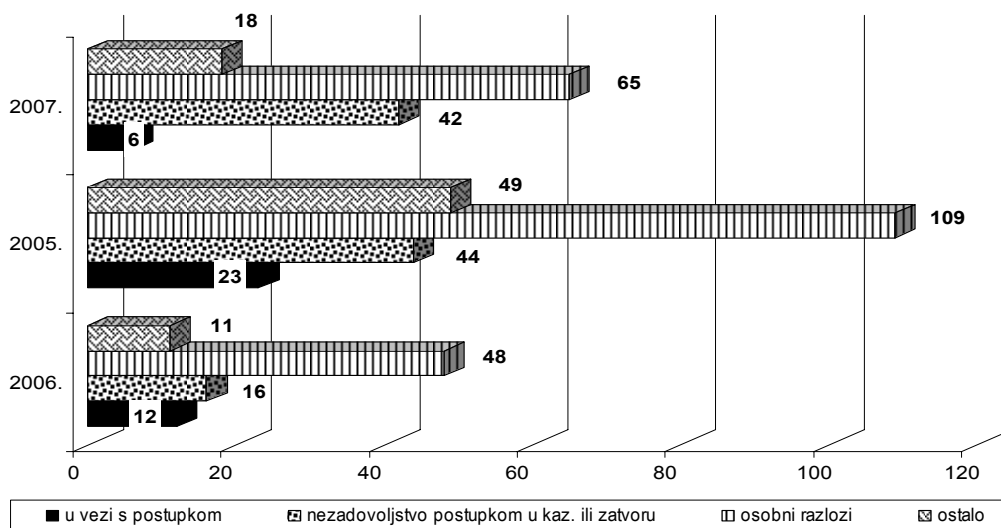
Iako je primjetan porast broja zatvorenika u odnosu na prethodne godine, napad na službenike je ostao na razini 2006. godine, te je evidentirano ukupno 11 napada. Prilikom napada niti jedan službenik nije zadobio nikakve povrede.

Primjena sredstava prisile

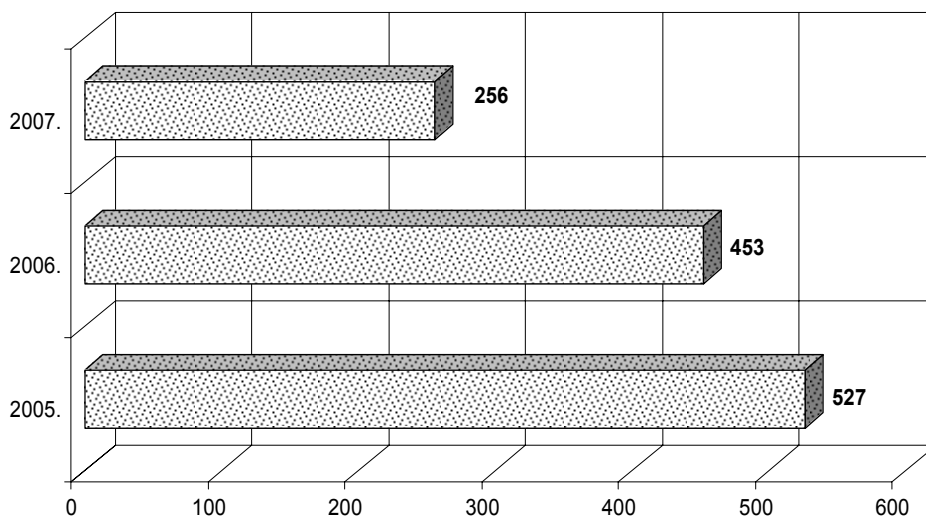
Primjećuje se smanjenje broja uporabe sredstava prisile prema zatvorenicima, usprkos povećanju broja zatvorenika čemu doprinose aktivnosti koje se poduzimaju i stalne edukacije službenika kao što je primjena sile srednje jakosti i rješavanje incidentnih situacija nenasilnom metodom. Navedenim mjerama se uvelike doprinosi u poboljšanju organizacije rada odjela osiguranja u kaznionicama, zatvorima i odgojnim zavodima, a što je razvidno iz gore navedenih pokazatelja.

Samoozljeđivanje zatvorenika

Povećanje broja samoozljeđivanja unutar zatvorske populacije je uzročno povezano sa ukupnim porastom broja zatvorenika, a kao još jedan uzrok može se navesti i nedostatak smještajnih kapaciteta unutar zatvorenih kaznionica i zatvora. Važno je napomenuti kako sve analize pokazuju da samoozljeđivanja nisu povezana s radom i postupcima službenika pravosudne policije.

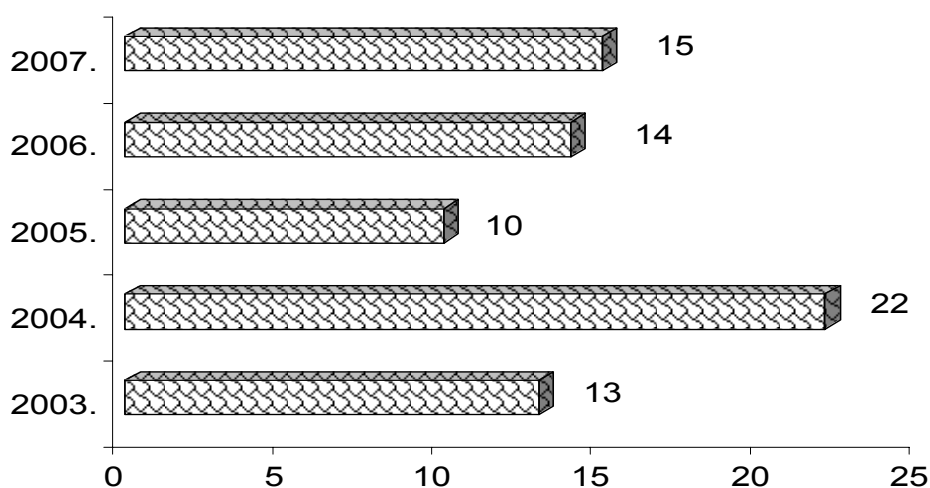
Odbijanje zatvorske hrane

U 2007. godini bilježimo daljnji trend opadanja odbijanja zatvorske hrane od strane zatvorenika. Prikupljenim podacima o odbijanju zatvorske hrane i analize istih razvidna su dva osnova razloga za odbijanje hrane, a to su:

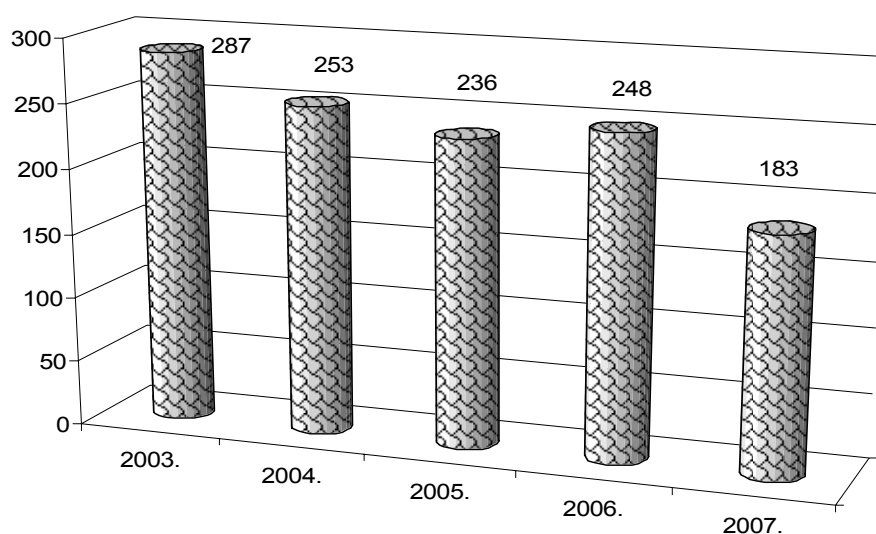
- nezadovoljstvo zatvorenika brzinom i načinom rješavanja kaznenih postupaka i
- nezadovoljstvo smještajnim uvjetima.

Kaznena djela tijekom izvršenja kazne zatvora

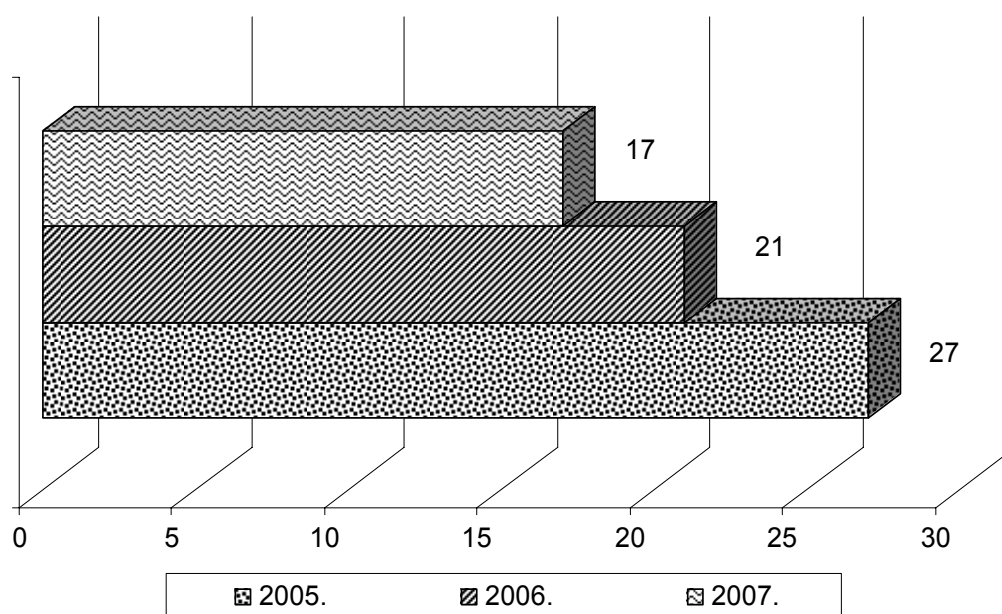
Tijekom 2007. godine broj kaznenih djela počinjenih tijekom izvršavanja kazne zatvora povećan je za 1. Budući da se broj zatvorenika u 2007. godini se povećao za 357, proizlazi da je ukupno povećanje broja kaznenih djela tijekom izvršavanja kazne zatvora zapravo zanemariv.

Tjelesni sukobi između zatvorenika

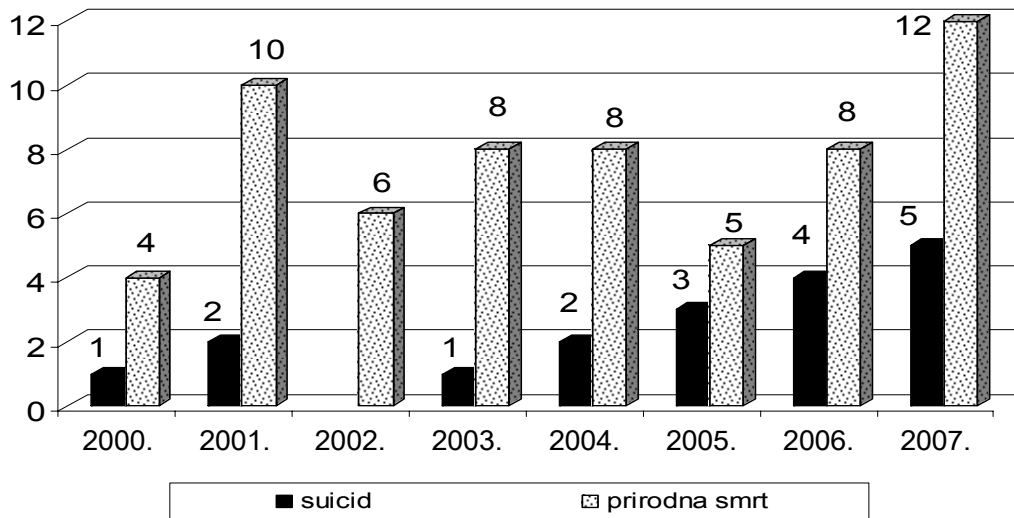

Primjetno je smanjenje tjelesnih sukoba između zatvorenika u 2007. godini u odnosu na prethodne godine. U 2006. godini evidentirano je 248 sukoba, a u 2007. godini 183 sukoba. Tjelesni sukobi uglavnom su bili rezultat razmirica u pravilu između dva zatvorenika, dok sukoba između većih skupina zatvorenika koji bi u značajnijoj mjeri narušavali sigurnost u kaznionicama i zatvorima nije bilo.

Broj pokušaja suicida

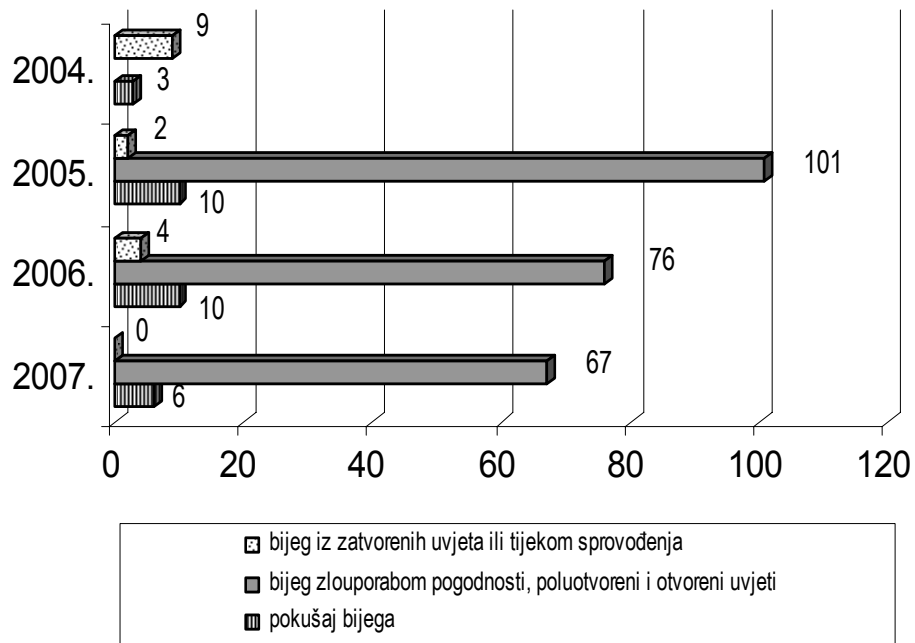

Broj suicida i prirodnih smrti

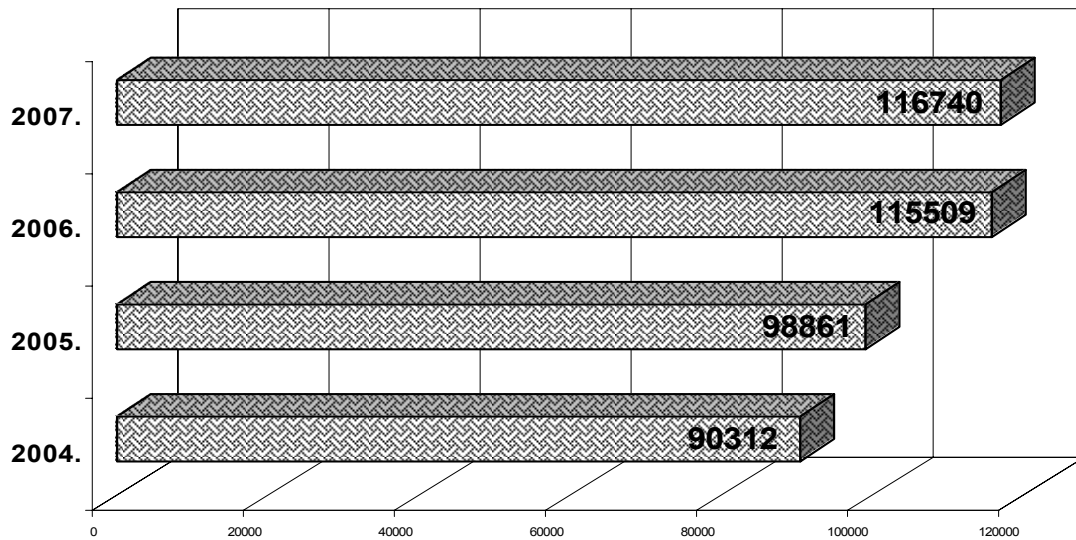
Prirodnom smrću tijekom 2007. godine umrlo je ukupno 12 zatvorenika, odnosno četiri više nego prethodne godine. Broj prirodnih smrti uzročno je povezan sa dobnom granicom zatvorenika i težinom bolesti. Suicid je počinilo je 5 zatvorenika.

Pokušaj bijega i bijeg zatvorenika

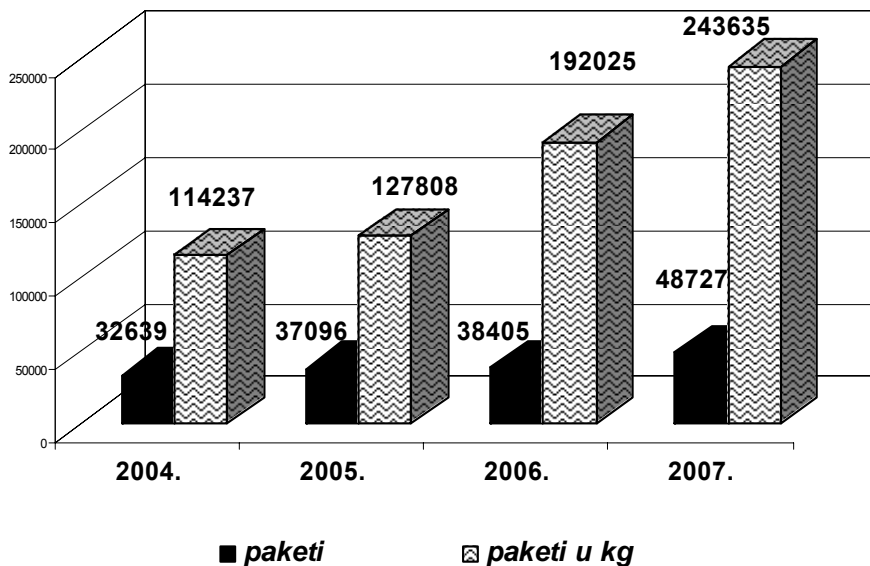
Promatrajući pokazatelje iz prikazane tablice razvidan je trend smanjenja bjegova i pokušaja bijega. U 2007. godini nije evidentiran niti jedan bijeg iz zatvorenih uvjeta tijekom izdržavanja kazne zatvora i mjere pritvora.

Posjete zatvorenicima

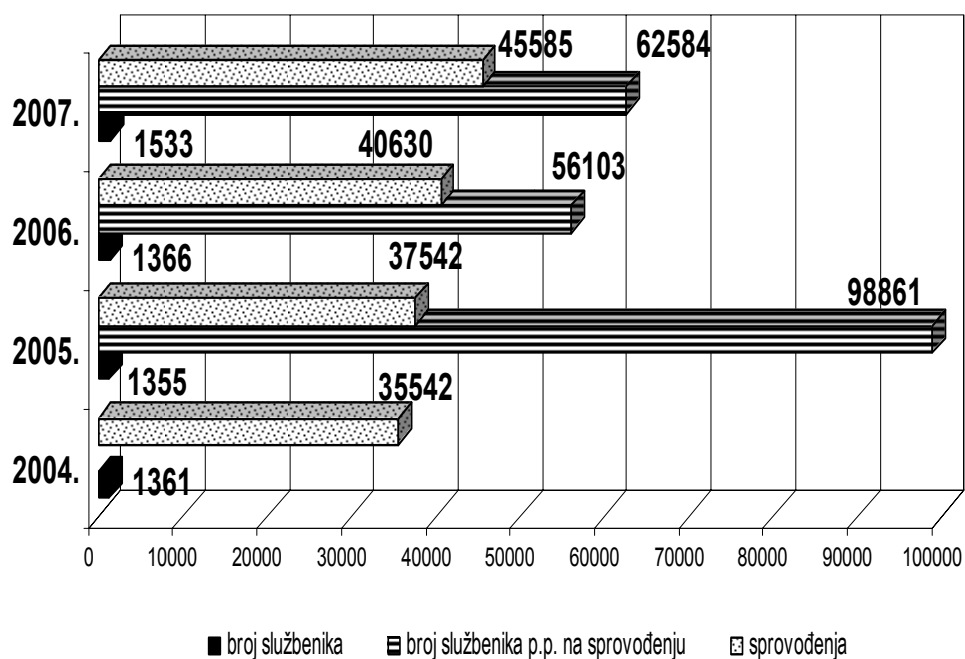
U prošloj godini broj posjeta zatvorenicima porastao je za 1231 više nego u 2006. godini što je uvjetovano porastom broja zatvorenika i rezultiralo povećanjem opsega poslova službenika pravosudne policije.

Broj primljenih paketa

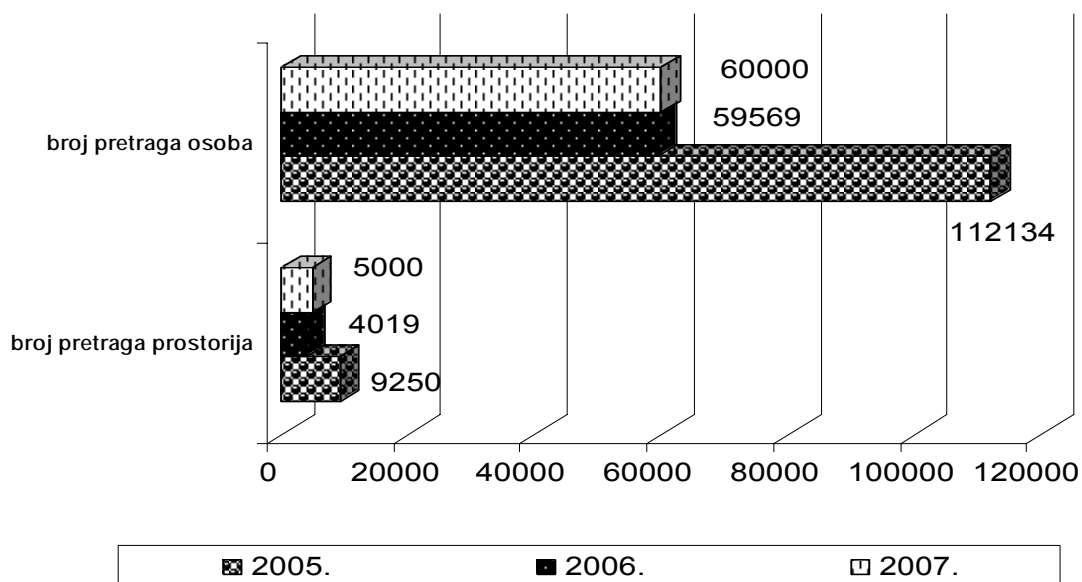
Kao posljedica povećanja broja zatvorenika je i porast primljenih paketa za 10322 tijekom 2007. godine u odnosu na 2006. godinu, te znatan porast težine primljenih paketa za 51610 kg.

Broj sprovođenja zatvorenika

U 2007. godine primjetan je porast broja sprovođenja, te je sukladno tome povećan i broj službenika pravosudne policije koji su angažirani na poslovima sprovođenja. Ukupan broj sprovođenja u odnosu na 2006. godinu porastao je za 6481 ili 10,4 %.

Pretrage prostorija i osoba

U 2007. godini nije evidentiran porast broja pretraženih osoba, dok je pretraga prostorija povećana za 981 ili za 19,6% više nego u prethodnoj godini.

Pronađene nedopuštene stvari i tvari

Pronađene nedopuštene stvari i tvari		2005.	2006.	2007.
Mobitel		94	131	88
dijelovi mobitela		51	122	
Pila		6	5	3
nož i sl.		653	2116	88
vrsta i količina droge u gr.	heroin	5,54	20,32	8,83
	kokain	0	0	302,4
	kanabis	1,7	105,47	30,9
	Extacy (kom)	0	0	10
	ostalo	2	13	150,71

Tijekom 2007. godine pronađeno je 43 mobitela manje nego prethodne godine, što ukazuje na bolji preventivni rad službenika. Improviziranih nožića pronađeno je 2028 manje nego u 2006. godini što predstavlja pad od 95,8%. Ukupno je pronađeno 302,4 grama kokaina prilikom pokušaja unosa u zatvor, 8,83 grama heroina prigodom pokušaja unosa u kaznionicu odnosno zatvor, 30,9 grama kanabisa i 150,71 grama ostalih vrsta droga, te 10 komada tableta extacy.

Iako je u 2007. godini i nadalje prisutan trend porasta broja zatvorenika što nije praćeno porastom odgovarajućih smještajnih kapaciteta i znatnijim povećanjem broja službenika, sve zahtjevniju i rizičniju struktura zatvorenika (ovisnici, duge kazne, povratnici), uz oskudnu opremu i materijalno tehnička sredstva, u kaznionicama, zatvorima i odgojnim zavodima zadržana je zavidna razina sigurnosti.

IX. FINACIJSKA IZVIJEŠĆA O POSLOVANJU

IZVJEŠTAJ O REZULTATIMA POSLOVANJA KAZNIONICA, ZATVORA I ODGOJNIH ZAVODA U RAZDOBLJU OD 1. SIJEČNJA DO 31. PROSINCA 2007. GODINE (KONSOLIDIRANI FINACIJSKI IZVJEŠTAJI)

I TEMELJNI FINACIJSKI IZVJEŠTAJI

Zbrojni rezultati poslovanja prema Izvještaju o prihodima i rashodima za razdoblje siječanj – prosinac 2007. godine iskazuju slijedeće osnovne karakteristike ostvarenja, i to:

PRIHODI IZ PRORAČUNA ZA FINANCIRANJE	
REDOVNE DJELATNOSTI	416,337.981 kn
PRIHODI OD VLASTITE DJELATNOSTI	40,216.439 kn
OSTALI PRIHODI	5,590.225 kn
PRIHODI I PRIMICI UKUPNO	462,144.645 kn
RASHODI I IZDACI UKUPNO	470,396.313 kn
MANJAK PRIHODA I PRIMITAKA	8,251.668 kn
MANJAK PRIHODA I PRIMITAKA PRENESENI	22,229.002 kn
MANJAK PRIHODA I PRIMITAKA ZA	
POKRIĆE U SLIJEDEĆEM RAZDOBLJU	30,480.670 kn

Manjak prihoda i primitaka za prijenos u slijedeće razdoblje manji je od ukupnih nepodmirenih obveza na dan 31. prosinca 2007. godine za 936.640,55 kn i to za stanje materijala namijenjenih proizvodnji u zatvorskim radionicama jer isto u trenutku nabave ne tereti rashode. Ukupne nepodmirene obveze u iznosu od 31,640.427,15 kn se sastoje od dospjelih nepodmirenih obveza na teret državnog proračuna u iznosu od 15,760.437,78 kn, nedospjelih nepodmirenih obveza na teret državnog proračuna u iznosu od 9,293.089,23 kn i ukupnih nepodmirenih obveza na teret vlastite djelatnosti u iznosu od 6,586.900,14 kn.

Struktura ukupnih prihoda je slijedeća:

- Prihodi iz proračuna.....	90,09%
- Prihodi od vlastite djelatnosti.....	8,70%
- Ostali prihodi i primici.....	1,21%, od čega:
- Prihodi po posebnim propisima	0,36%
- Pomoći iz proračuna.....	0,77%
- Prihodi od prodaje imovine.....	0,04%
- Prihodi od imovine.....	0,03%
- Prihodi od donacija.....	0,01%

Iz danog pregleda je vidljivo da strukturalno dominantno učešće u ukupnim prihodima i primicima, osim prihoda iz proračuna čine prihodi od vlastite djelatnosti.

Osim naplaćenih prihoda od vlastite djelatnosti (40,216.439 kn), kaznionice i zatvori su ostvarili i nenaplaćene, odnosno obračunate prihode u iznosu od (5,974.700 kn), odnosno ukupni prihodi od vlastite djelatnosti iznose 46,191.139 kn. Navedeni prihodi odnose se prvenstveno na prihode ostvarene radom zatvorenika, a manjim dijelom na prihode od prehrane i smještaja.

Ostali prihodi i primici se najvećim dijelom odnose na prihode po posebnim propisima, odnosno na prihode ostvarene od trgovačkog društva „Lipovica“ d.o.o.s temelja obveze sufinanciranja zatvorskog sustava (1,269.004 kn), naplate spornih potraživanja, naplate šteta od zatvorenika, refundacija iz proteklih godina i slično i na tekuće pomoći iz proračuna, odnosno na poticaje Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva poljoprivrednim radionicama kaznionica (3,275.754 kn).

Struktura ukupnih rashoda je slijedeća:

1. Rashodi za zaposlene	66,95%
2. Materijalni rashodi	32,26%
3. Financijski rashodi	0,09%
4. Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	0,69%
5. Izdaci za financijsku imovinu	0,01%

Radi cjelovitijeg uvida u financijsko poslovanje kaznionica, zatvora i odgojnih zavoda, nastavno se daje usporedni prikaz osnovnih financijskih pokazatelja poslovanja u razdoblju od 2003. do 2007. godine.

a) rezultati poslovanja iskazani po godišnjem obračunu

	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Prihodi iz proračuna za zaposlene	258,346.381	272,090.613	282,584.915	297,608.817	329,100.694,56
Prihodi iz proračuna za tekuće rashode	53,329.493	66,960.000	67,253.058	83,466.952	87,237.286
Prihodi iz proračuna ukupno	311,675.874	339,050.613	349,837.973	381,075.769	416,337.981
Prihodi od vlastite djelatnosti	42,358.941	34,366.447	35,264.428	40,147.586	40,216.439
Ostali prihodi	8,114.382	5,966.233	5,136.311	5,855.286	5,590.225
UKUPNI PRIHODI	362,149.197	379,383.293	390,238.712	427,078.641	462,144.645
UKUPNI RASHODI	372,782.615	378,877.161	396,180.197	422,373.199	470,396.313
Višak prihoda		506.132		4,705.442	
Manjak prihoda	10,633.418		5,941.485		8,251.668
Manjak prihoda preneseni	11,658.693	21,500.988	20,998.888	26,937.247	22,229.002
Manjak prihoda za pokriće u slijedećem razdoblju	22,292.111	20,944.856	26,940.373	22,231.805	30,480.670

b) nepodmirene dospjele obveze na teret Državnog proračuna

Nepodmirene dospjele obveze na teret proračuna	2003. g.	2004. g.	2005. g.	2006. g.	2007. g.
Iznos u kn i postoci	19,463.585,27	12,078.891,96	15,986.398,10	11,368.254,24	15,760.437,78

II IZVJEŠĆE O UTROŠENIM SREDSTVIMA

Za izvršavanje kaznenopravnih sankcija i mjera, u promatranom razdoblju, utrošeno je kako slijedi:

Vrsta rashoda	ukupni rashodi (u kn)	učešće u ukupnim rashodima (u postocima)
1. Plaće	235,939.413	54,89
2. Ostali rashodi za zaposlene	12,097.862	2,81
3. Doprinosi na plaće	66,885.336	15,56
4. Službena putovanja	1,344.902	0,31
5. Naknade za prijevoz	13,851.012	3,22
6. Stručno usavršavanje	195.523	0,05
7. Uredski materijal i ostali materijalni rashodi	4,823.735	1,12
8. Materijal i sirovine	28,903.487	6,72
9. Energija	18,135.547	4,22
10. Materijal i dijelovi za tek. i inv. održavanje	3,924.134	0,91
11. Sitni inventar i autogume	636.369	0,15
12. Usluge telefona, pošte...	2,324.806	0,54
13. Usluge tek. i invest. održavanja	3,541.472	0,82
14. Usluge promidžbe i informiranja	255.740	0,06
15. Komunalne usluge	12,250.316	2,85

Vrsta rashoda	ukupni rashodi (u kn)	učešće u ukupnim rashodima (u postocima)
16. Zdravstvene i veterinarske usluge	14.570.292	3,39
17. Intelektualne i osobne usluge	1.761.822	0,41
18. Računalne usluge	324.376	0,08
19. Ostale usluge	445.728	0,10
20. Naknade za rad zatvorenika	5.939.966	1,38
21. Premije osiguranja	475.291	0,11
22. Reprezentacija	165.565	0,04
23. Financijski rashodi	165.858	0,04
24. Ostali nespomenuti rashodi	851.627	0,20
Ukupno:	429.810.179	100

Navedeni rashodi terete sredstva Državnog proračuna sa 98,31%, sredstva vlastite djelatnosti sa 1,47%, a ostale izvore sa 0,22%.

U odnosu na ukupne, prethodno navedene rashode, prosječni trošak po jednom zatvoreniku iznosi 291,48 kn dnevno što je za 0,88% niže u odnosu na razdoblje siječanj – prosinac 2006. godine, a 5,89% u odnosu na razdoblje siječanj – prosinac 2005. godine.

Uzimajući u obzir samo direktne troškove zatvorenika, prosječni dnevni trošak po jednom zatvoreniku iznosi 53,32 kn, što je povećanje za 3,21% u odnosu na razdoblje siječanj - prosinac 2006. godine, odnosno 3,90% u odnosu na razdoblje siječanj – prosinac 2005. godine

Struktura direktnih troškova zatvorenika je slijedeća:

- prehrana	34,44%,	odnosno	18,36 kn
- smještaj	29,80%,	odnosno	15,89 kn
- liječenje	18,30%,	odnosno	9,76 kn
- naknade za rad			
u režiji	7,20%,	odnosno	3,84 kn
- potrošni materijal	4,49%,	odnosno	2,39 kn
- sprovođenja	4,21%	odnosno	2,24 kn
- slob. aktiv. i			
izobrazba	0,46%	odnosno	0,25 kn
- ostalo	1,10%,	odnosno	0,59 kn

Nastavno se daje usporedni trošak direktnog prosječnog dnevnog troška po zatvoreniku u razdoblju od 2003. to 2007. godine.

Direktni dnevni prosječni trošak po zatvoreniku	2003. g.	2004. g.	2005. g.	2006. g.	2007. g.	% smanjenja/ povećanja 2007/2006.	% smanjenja/ povećanja 2007/2003.
Prehrana	20,36 kn	19,09 kn	19,56 kn	18,81 kn	18,36kn	- 0,27	- 9,82
Smještaj	15,32 kn	14,93 kn	15,37 kn	15,04 kn	15,89 kn	+ 5,65	+ 3,72
Liječenje	7,65 kn	7,45 kn	7,41 kn	8,55 kn	9,76 kn	+ 14,15	+ 27,58
Ostalo	8,37 kn	9,11 kn	8,98 kn	9,26 kn	9,31 kn	+ 0,54	+ 11,23
UKUPNO	51,70 kn	50,58 kn	51,32 kn	51,66 kn	53,32 kn	+ 3,21	+ 3,13

X. MEĐUNARODNA SURADNJA

1. U organizaciji Europske Komisije i Vijeća Europe, održani su seminari i radionice za izobrazbu rukovodećih i operativnih službenika po programu «trening za trenere» iz područja ljudskih prava zatvorenika,
2. Predstavnici Središnjeg ureda Uprave za zatvorski sustav sudjelovali su na konferencijama zatvorskih uprava organiziranim od Vijeća Europe,
3. U studenom 2007. godine dovršena je provedba projekta bilateralne pomoći i suradnje s Kraljevinom Nizozemskom MATRA – tretman zatvorenika počinitelja kaznenih djela protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa,
4. U 2007. godini završio je projekt CARDS 2004: Podrška razvoju sustava probacije, koji su provodili stručnjaci Velike Britanije,
5. Nastavljen je projekt UNDP: Prevencija nasilja u Odgojnom zavodu Turopolje,
6. Službenici Središnjeg ureda Uprave za zatvorski sustav angažirani su kao eksperti od strane Vijeća Europe za pružanje pomoći i podrške zatvorskom sustavu Republike Srbije i edukaciji osoblja u području inspekcijskog nadzora u kaznionicama i zatvorima i izvršavanju alternativnih sankcija.

Mađarska

- suradnja se ostvaruje od 2006. godine,
- u listopadu 2006. godine organiziran je bilateralni susret s predstavnicima mađarskog probacijskog sustava u Zagrebu na kojem je našim službenicima prezentiran sustav izvršavanja alternativnih sankcija u Republici Mađarskoj,
- od 28. do 30. ožujka 2007. godine delegacija Mađarske zatvorske službe boravila je u radnoj posjeti Upravi za zatvorski sustav kojom prigodom je potpisan Sporazum o suradnji između dviju Uprava (predložen od strane Generalnog direktora Mađarske zatvorske službe u studenom 2006. godine),
- upravitelj zatvorskog muzeja Mađarske u listopadu 2007.g. prikupljao je u Kaznionici u Lepoglavi podatke za zatvorski muzej.
- Službenici Uprave za zatvorski sustav RH bili su u posjeti Mađarskoj zatvorskoj službi od 5. do 7. studenog 2007. godine,
- prisutna je također i kontinuirana suradnja između Zatvora u Varaždinu i Zatvora u Kaposváru te između Zatvora u Osijeku i Zatvora u Pečuhu, koja se realizira kroz međusobne radne posjete službenika.

Slovenija

- suradnja je započela na području izobrazbe službenika; u 2007.godini službenicima zatvorskog sustava Slovenije predstavljen je naš sustav, a slovenski je predstavnik u okviru Centra za izobrazbu našim službenicima prezentirao slovenski sustav.
- u travnju 2007.g. u Sloveniji su povodom slovenskog dana Uprave boravili predstavnici hrvatskog zatvorskog sustava te je dana 13.4.2007. potpisan Sporazum o suradnji između dviju Uprava.

Francuska

- nositelj suradnje – Francusko Veleposlanstvo i Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske, Uprava za zatvorski sustav,
- u 2006. godini službenici Uprave za zatvorski sustav (delegacija od 5 članova) obišli su Upravu za zatvorski sustav Republike Francuske, te nekoliko njihovih penalnih institucija,
- u travnju 2007. godine eksperti francuske Uprave sudjelovali su na konferenciji posvećenoj prevenciji suicida održanoj u Zagrebu,
- početkom listopada 2007. godine delegacija Uprave za zatvorski sustav bila je u studijskom putovanju u Francuskoj, gdje su im prezentirana razna područja rada i postupanja sa zatvorenicima od posebnog sigurnosnog rizika. Posjetili su francuski Centar za edukaciju (ENAP) zatvorskog osoblja u Agenu, gdje je prezentiran rad Centra i specijalna edukacija njihovih nadzornika i pripadnika specijalnih postrojbi ERIS-a.
- početkom ožujka predstavnici MP Francuske boravili su u posjetu MP RH vezano uz planiranje daljnje suradnje Uprava za zatvorski sustav; kao neka od mogućih područja suradnje navedeni su tretman zatvorenika, sigurnost, izobrazba te izgradnja zatvora. Predloženo je upućivanje službenika u Francusku u trajanju 2-3 tjedna.

Velika Britanija

- suradnja putem Veleposlanstva

Suradnja u okviru pretpristupnih projekata;

- twinning partner u Projektu ustrojavanja probacije
- UNDP (Razvojni programi ujedinjenih naroda – nositelj Velika Britanija); projekt prevencije i tretmana vršnjačkog nasilja u Odgojnom zavodu Turopolje

Nizozemska

- suradnja putem veleposlanstva

Suradnja u okviru pretpristupnih projekata;

- MATRA-flex – počinitelji seksualnih delikata
- MATRA-MPAP- počinitelji kaznenih djela s elementima nasilja
- MATRA-MPAP - Upravljanje organizacijskom klimom i razvoj ljudskih potencijala (radni naslov)

Češka

- krajem studenog 2007. godine Češka zatvorska uprava uputila je poziv službenicima hrvatskog zatvorskog sustava za posjetu radi uspostave suradnje s hrvatskim zatvorskim sustavom te sa zatvorskim sustavima Poljske i Slovačke
- suradnja Kaznionice Kuřim s Kaznionicom u Valturi

Austrija

- 11.3. 2007. godine upućen je službeni poziv na suradnju s naglaskom na sigurnosna pitanja, procjenu rizičnosti te tretmanske intervencije prema zatvorenicima. Konkretnan odgovor očekuje se nakon imenovanja novog generalnog direktora u Austriji.

Makedonija

- 16.1. upućen službeni poziv na suradnju – općenito

Španjolska

- otvara se mogućnost daljnje suradnje nakon boravka naše delegacije na konferenciji u Madridu u ožujku 2007. godine, dobiven je pozitivan odgovor na upit o mogućnosti realizacije posjete radne skupine za izgradnju zatvora i kaznionice u Šibeniku.

XI. IZVIJEŠĆE O IZVRŠAVANJU ALTERNATIVNIH SANKCIJA

Izvršavanje kaznenopravnih sankcija uvjetne osude sa zaštitnim nadzorom (ZN) i zamjene kazne zatvora do šest mjeseci radom za opće dobro na slobodi (ROD) u nadležnosti je Središnjeg ureda Uprave za zatvorski sustav Ministarstva pravosuđa, na temelju članka 54. i 70. Kaznenog zakona. Izvršavanje ovih sankcija je propisano Zakonom o izvršavanju zaštitnog nadzora i rada za opće dobro na slobodi i provedbenim propisima donesenim na temelju toga Zakona.

Središnjem uredu izvršavanje alternativnih sankcija je donijelo potpuno nove obaveze i potrebu organizacije jedne specifične stručne mreže suradnika-povjerenika i pravnih osoba, koja će biti efikasna i pokriti područje cijele Republike Hrvatske. Aktivnosti Odjela za izvršavanje ZN i ROD tijekom 2007. godine bile su usmjerene na povećanje kvalitete suradnje sa općinskim sudovima koji provode sudski nadzor izvršavanja alternativnih sankcija, a u svrhu ujednačenog postupanja u izricanju i izvršavanju alternativnih sankcija na području cijele države.

Edukacija sudaca i državnih odvjetnika sa područja cijele države, na temu izricanja i izvršavanja alternativnih sankcija, tijekom 2006. godine rezultirala je značajnim povećanjem broja izrečenih alternativnih sankcija tijekom 2007. godine, osobito rada za opće dobro. Na dan 31. prosinca 2007. godine 375 osuđenika je bilo pod zaštitnim nadzorom uz uvjetnu osudu i 398. osuđenika na izvršavanju rada za opće dobro na slobodi.

Zaštitni nadzor uz uvjetnu osudu

- zaprimljeni predmeti u razdoblju od 2002. do kraja 2007. godine

Godina	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	Ukupno
Zaprimljeni predmeti	52	81	90	158	252	180	821

Rad za opće dobro na slobodi

- zaprimljeni predmeti u razdoblju od 2002. do kraja 2007. godine

Godina	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	Ukupno
Zaprimljeni predmeti	16	41	75	100	284	446	962

Od 108 općinskih sudova alternativne sankcije u 2007. godini izricala su 63 suda ukupno, a od 21 županijskog suda, alternativne sankcije izricalo je 18.

Izvršavanje zaštitnog nadzora i rada za opće dobro na slobodi provode povjerenici – službenici Uprave za zatvorski sustav Ministarstva pravosuđa i Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, imenovan u svakom pojedinom predmetu. Na kraju 2007. godine na izvršavanju alternativnih sankcija radilo je 232 osposobljena povjerenika. Tijekom 2007. godine provedene su edukacije povjerenika na području Metkovića, Dubrovnika, Splita, Omiša, Zadra, Šibenika, Sinja, Gospića, Ogulina, Rijeke, Crikvenice, Pule, Umaga, Pazina, Karlovca, Zagreba, Siska, Kutine, Krapine, Varaždina, Čakovca, Koprivnice, Ludbrega, Bjelovara, Virovitice, Požege, Valpova, Vinkovaca, Županje, Nove Gradiške, Đakova, Osijeka, Slavonskog Broda, Vukovara i drugih gradova i mjesta. Budući da sve više sudova iz svih dijelova RH izriče ove sankcije, broj educiranih povjerenika nužno je stalno i nadalje povećavati.

Do kraja 2007. godine povećan je broj pravnih osoba za izvršavanje ROD-a sklapanjem novih ugovora tako da se ova alternativna sankcija izvršava u ukupno sa 111 pravnih osoba.

Pregled sklopljenih ugovora o zajedničkom interesu o izvršavanju rada za opće dobro

Godine	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	Ukupno
Broj ugovora	4	2	9	5	43	48	111

Najčešće se alternativne sankcije izriču za kaznena djela:

- zlouporabe opojnih droga,
- zapuštanje i zlostavljanje djeteta ili maloljetne osobe,
- nasilničko ponašanje u obitelji,
- imovinska kaznena djela,
- izazivanje prometne nesreće,
- krivotvorenje isprave,
- prijevaru i prijetnju.

U situaciji trajne prenapučenosti zatvorskog sustava i činjenice povećanja prosječne duljine izrečene kazne i sve učestalijeg izricanja kazne dugotrajnog zatvora, izricanje i izvršavanje većeg broja alternativnih sankcija postaje nužna potreba i jedan od bitnijih i kvalitetnijih načina rješavanja problema prenapučenosti, te se i ubuduće očekuje stalno povećanje broja izrečenih alternativnih sankcija za određene vrste kaznenih djela i određene kategorije počinitelja.